

**YOUTUBE-LAULAJIEN MOTIIVITEKIJÄT FENOMENOLOGISESTA
NÄKÖKULMASTA TARKASTELTUNA**

Mataleena Nurmi
Pro gradu -tutkielma
Musiikkitiede
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2015

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Musiikin laitos
Tekijä – Author Nurmi, Salla Mataleena	
Työn nimi – Title YouTube-laulajien motiivitekijät fenomenologisesta näkökulmasta tarkasteltuna	
Oppiaine – Subject Musiikkitiede	Työn laji – Level Pro gradu -tutkielma
Aika – Month and year Kevät 2015	Sivumäärä – Number of pages 68 + 3
Tiivistelmä – Abstract <p>Yksi YouTube-videonjakopalvelun mukanaan tuoma ilmiö on YouTube-laulajat, jotka kuvaavat lauluesityksensä kameralle ja lataavat sen sitten palveluun. Nämä yksinkertaiset videot ovat olleet ensimmäinen askel muutamien suurien laulajatähtien uralle. Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, mitkä motiivitekijät ovat YouTube-laulajien toiminnan taustalla, kun he julkaisevat esiintymisvideoitaan kaikkien nähtäville.</p> <p>Tutkimus on tehty fenomenologisella metodilla, ja sen aineistona on neljän suomalaisen YouTube-laulajan haastattelu sekä omakohtainen kokemus YouTube-laulamisesta. Lisäksi käsittelen joitakin teemaan läheisesti liittyviä aihealueita, kuten YouTubea, motivaatioteorioita sekä esiintymistä. Fenomenologisen menetelmän ollessa kyseessä en kuitenkaan käytä tutkimuksessa teoreettista viitekehystä niin, että tutkimusta ohjaisi kohdetta ennalta määrittävä teoreettinen malli.</p> <p>Haastattelujen pohjalta voidaan todeta, että YouTube-laulamisharrastuksen motiivit vaihtelevat yksilökohtaisesti suuresti. Laulajia yhdistää kuitenkin halu harrastaa musiikkia. YouTube tarjoaa harrastamiselle kaikille avoimen tilan, eikä aktiiviseenkaan toimintaan tarvita esimerkiksi suuria taloudellisia panostuksia. Laulajat kokevat myös saavansa toiminnastaan konkreettista hyötyä esimerkiksi laulutaitojen kehittämisen tai uran edistämisen muodoissa. Sen sijaan tähteyteen pyrkiminen ei ole niin suuri motiivi lauluharrastuksen taustalla, vaikka monia tähtiä on YouTubessa syntynyt.</p>	
Asiasanat – Keywords YouTube, laulaminen, motivaatio, fenomenologia, esiintyminen	
Säilytyspaikka – Depository JYX-julkaisuarkisto	
Muita tietoja – Additional information	

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	5
2 FENOMENOLOGINEN TUTKIMUSMENETELMÄ – MITÄ JA MIKSI	7
3 TUTKIMUKSEN TAUSTAA	10
3.1 Internet toiminnan alustana	10
3.1.1 YouTube	10
3.1.2 Internetin tuomat muutokset	13
3.2 Esiintyminen ja tähteys	15
3.3 Harrastus	17
3.4 Ihmisen suhde musiikkiin	18
3.5 Motiivit ihmisen toiminnan taustalla	20
3.5.1 Orgaaniset motiivit	21
3.5.2 Emotionaaliset motiivit	22
3.5.3 Sosiaaliset motiivit	23
3.5.4 Toimintamotiivit	25
3.5.5 Ammatilliset motiivit	26
4 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TUTKIMUSONGELMAT	28
5 TUTKIMUSMENETELMÄT	29
5.1 Menetelmät	29
5.2 Aineiston keruu ja tallentaminen	30
5.3 Analysointi	34

5.4 Luotettavuus	34
6 OMAKOHTAINEN KOKEMUS YOUTUBE-LAULAMISESTA	36
6.1 Lähtökohdat	36
6.2 Kuvaus laulukokemuksesta	37
6.3 Oman kokemuksen pohdintaa	38
7 TULOKSET	40
7.1 Aineistosta löytyneet motiivitekijät	40
7.2 Jenna	41
7.2.1 Taustaa	41
7.2.2 Jennan motiivitekijät	42
7.3 Irene	45
7.3.1 Taustaa	45
7.3.2 Irenen motiivitekijät	46
7.4 Meiju	49
7.4.1 Taustaa	49
7.4.2 Meijun motiivitekijät	50
7.5 Elli	52
7.5.1 Taustaa	52
7.5.2 Ellin motiivitekijät	53
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	59
9 POHDINTA	63
10 LÄHTEET	66
11 LIITTEET	69

1 JOHDANTO

Musiikki on ollut aina osa ihmisen historiaa, mutta vuosituhansien kuluessa se on muuttanut muotoaan. Viimeisten vuosikymmenien aikana musiikkiteollisuuden kenttä on teknologian kehittymisen myötä auennut niin, että mahdollisuudet ovat hyvin monipuoliset, mitä tulee oman musiikin tuottamiseen ja julkaisemiseen ja toisaalta muiden tuottaman musiikin löytämiseen. Nyt 2010-luvulla kaikilla internetyhteyden ja jonkinlaisen mobiililaitteen tai tietokoneen omaavilla on mahdollisuus nousta tähteyteen lähtökohdista riippumatta.

Tuhannet internetin käyttäjät ovat löytäneet väylän taiteellisen palonsa toteuttamiseen YouTube-palvelusta, joka on videoiden lataamiseen ja selailuun tarkoitettu internetsivusto. Palvelu on ilmainen ja kaikille avoin, ja sen käyttö on hyvin helppoa niin videoiden lataajille kuin niiden katselijoillekin. Yksi palvelun kautta suosituksi noussut ilmiö on YouTube-laulaminen, joka tarkoittaa videokameralla esiintymistä ja tämän esityksen lataamista palveluun muiden nähtäväksi. Tavallisesti puitteet ovat vaatimattomat – laulaminen tapahtuu yleensä kotona taustanauhan säestyksellä, ja esiintyjä toimii samalla videon kuvaajana ja editoijana. Yksinkertaisesta tuotantotavasta huolimatta lahjakkuudet tulevat esiin, ja näiden tuhansien laulajien joukosta muutamia artisteja on noussut YouTube-videoiden kautta jopa kansainväliseen julkisuuteen. Ja kaikki tämä on saanut alkunsa musiikillisesta lahjakkuudesta, web-kamerasta ja tietokoneesta.

Vuonna 2005 avattuun YouTube-palveluun liittyen on ennätetty tekemään jo varsin laajasti tutkimuksia. Tarkastelun kohteena ovat olleet muun muassa palvelussa markkinointi ja poliittinen kampanjointi videoiden välityksellä, sekä YouTube oppimisen alustana. Lisätutkimukselle on kuitenkin tilausta videoiden lataajien motiivitekijöiden kohdalla: miksi yksityishenkilö haluaa ladata esiintymisensä YouTube-

palveluun kenen tahansa katsottavaksi? YouTube-laulajien suuri määrä ja mediahuomio antaa aiheita nimenomaan tähän käyttäjäryhmään kohdentuvaan tutkimukseen.

Harrastuksen helppouden ja välineettömyyden ansiosta YouTube-laulajia löytyy ympäri maailmaa. Mukana on myös hyvä määrä suomalaisia YouTube-laulajia, joten aineistoa ei tarvitse hakea kaukaa. Tässä tutkimuksessa etsin fenomenologisella tutkimusmenetelmällä suomalaisten YouTube-laulajien motiiveja toiminnalleen – mitkä olivat heidän odotuksensa, kun he lasivat videon palveluun, ja kuinka he ovat kokeneet hyötynsä videoiden lataamisesta. Motiivitekijöitä tarkastelemalla voidaan saada selville arvokasta informaatiota toiminnasta, joka on yhä suosittu ympäri maailman. Fenomenologisen tutkimusmenetelmän ansiosta vähän tutkittu ilmiö avautuu ulkopuoliselle tarkkailijalle toimijan, eli YouTube-laulajan, näkökulmasta.

Tutkimus pohjautuu neljään avoimeen haastatteluun neljälle YouTube-laulajalle, sekä omakohtaiseen kokemukseen YouTube-videon tuottamisesta ja sen lataamisesta palveluun. Ennen haastatteluihin ja laulukokemukseen paneutumista käyn jonkin verran läpi teoriaa fenomenologisesta tutkimusmenetelmästä, motivaatioteorioista, internetin tuomista muutoksista sekä musiikin osasta ihmiskunnan historiassa.

2 FENOMENOLOGINEN TUTKIMUSMENETELMÄ – MITÄ JA MIKSI

Fenomenologisten tutkimusten kohteena on ihmisen kokemus (Virtanen 2006, 152). Fenomenologien mukaan ihmisen suhde maailmaan on intentionaalinen, mikä taas tarkoittaa sitä, että kaikki merkitsee meille jotakin. Laine kuvailee tätä ajatusmallia niin, että ”todellisuus ei ole edessämme jonakin neutraalina massana, vaan jokaisessa havainnossa kohde näyttäytyy havaitsijan pyrkimysten, kiinnostusten ja uskomusten valossa”. Voimme siis ymmärtää henkilön toiminnan tarkoituksia kysymällä, millaisten merkitysten pohjalta hän toimii. (Laine 2001, 27.)

Kokemus on suhde objektin, toiminnan ja kohteen välillä, ja se syntyy, kun tajunnallinen ihminen suuntaa tajunnallisen toimintansa kohteeseen. Tätä suhdetta, eli kokemusta, voidaan kutsua myös merkityssuhteeksi. (Virtanen 2006, 165.) Perttulan (2006, 119) mukaan kokemus on ymmärtävä ja merkityksellistyyvä suhde tajuavan ihmisen ja elämäntilanteen välillä. Elämäntilanne taas muodostuu kaikesta siitä, mihin ihminen on suhteessa (Perttula 2006, 117), joten sen voidaan ajatella tarkoittavana henkilön elinympäristöä.

Fenomenologia on siis näiden merkitysten tai merkityssuhteiden tutkimista (Laine 2001, 26). Tutkimusmenetelmää valitessani fenomenologinen tutkimusote tuntui luontevalta, kun ollaan selvittämässä kokemusten syitä ja toimintaan aktivoivia tekijöitä – motiiveja. Perttulan (2006, 120–121) mukaan valtaosa kokemuksista on sidoksissa ihmisen kehoon, eli merkitykset muodostuvat ihmisen elämäntilanteen, tai elinympäristön, välisen kehollisen vuorovaikutuksen kautta. Kokemusta tutkittaessa törmätään siihen ongelmaan, että tutkimuskohde on toisten elävä kokemus, ja tutkijalle näyttäytyvä aihe on heidän kuvauksensa siitä (Perttula 2006, 143). Tajunnallisen toiminnan kannalta ihminen ei ymmärrä mitään siitä todellisuudesta, joka ei sisälly hänen elämäntilanteeseensa (Perttula 2006, 119).

Toisten kokemusten ymmärtämistä helpottaisi siis se, jos tutkijalla itsellään on aiheesta omakohtaisia kokemuksia. Koska ennen tämän tutkimuksen tekoa itselläni ei ole ollut YouTube-palvelussa lauluvideoita, vaan toimintani on rajoittunut videoiden selailuun ja katseluun, päätin osallistua toimintaan tuottamalla lauluvideon ja lataamalla sen YouTube-palveluun. Näin omat kokemukseni voivat toimia apuna, kun pyrin ymmärtämään haastateltavien kokemuksia.

Fenomenologinen tutkimus on paikallistutkimusta ennemmin kuin universaaleihin yleistyksiin tähtäävää tutkimusta. Se pyrkii ymmärtämään jonkin tutkittavan alueen ihmisten sen hetkistä merkitysmaailmaa. (Laine 2001, 29.) Fenomenologian kautta voidaan näin tutkia uudella lähestymistavalla jotakin jo muuten tutkittua ilmiötä (Virtanen 2006, 152). Fenomenologisen merkitysteorian mukaan ihmisyksilö on kuitenkin perustaltaan yhteisöllinen. Vaikka jokainen yksilö on erilainen, yhteisön jäsenenä ihmisillä on yhteisiä piirteitä ja yhteisiä merkityksiä. Jokaisen yksilön kokemusten tutkimus paljastaa myös jotain yleistä yhteisöä yhdistävästä asiasta. (Laine 2001, 28.) Muutamia informantteja haastatteleamalla ja heidän motiivejaan tarkastelemalla voidaan tämän teorian mukaan saada selville YouTube-laulajien motiiveja yhteisötasolla.

Fenomenologiseen tutkimukseen tulisi kuulua kriittinen vaihe, jossa tutkija kyseenalaistaa tulkintansa. Tutkimukseen kuuluu myös reflektiivinen vaihe, jonka avulla tutkija pyrkii olemaan mahdollisimman tietoinen omista tutkimukseen liittyvistä lähtökohdistaan. Jos tutkija esimerkiksi tunnistaa ennakkoluulot, jonka on jostain omaksunut, voi hän paremmin tarkkailla näiden mahdollista vaikutusta tulkintoihin. (Laine 2001, 32.) Koska tutkija pyrkii ymmärtämään kokemuksellisia ilmiöitä sellaisina kuin ne ovat, tämän olisi pyrittävä eroon omista ennakko-oletuksista. (Lehtomaa 2006, 163.) Tutkijan tulee sulkeistaa, eli tietoisesti tunnistaa tutkittavaan ilmiöön etukäteen liittämääns merkityssuhteita ja pyrkiä siirtämään ne mielessään syrjään tutkimuksen ajaksi (Perttula 2006, 145).

Fenomenologitutkijalla on oltava hyvät vuorovaikutustaidot, jotta hän saisi informantit avautumaan aiheesta vapautuneesti. Perttulan (2006, 156) mukaan tutkijalla tulisi olla

rakastava asennoituminen toisia kohtaan, sillä se tekee mahdolliseksi toiseen tutustumisen ja aidon kiinnostumisen tutkittavasta henkilöstä ja tämän toiminnasta.

Fenomenologinen tutkimustapa poikkeaa luonnontieteellisesti orientoituneesta ihmistutkimuksesta, jossa tutkimusta ohjaavat aiemmat empiiriset havainnot ja niistä muodostuvat oletukset (Perttula 2006, 134). Fenomenologisessa tutkimuksessa ei käytetä ns. teoreettisia viitekehyksiä niin, että tutkimuksen tekoa ja analysointia ohjaisi jokin teoreettinen malli (Laine 2001, 33). Lehtomaa (2006, 164) vertaa tilannetta siihen, että tutkija on kuin pieni lapsi tutkiessaan uutta maailmaansa – yhtä avoimin mielin ja vilpittömällä otteella. Tämän vuoksi analyysi toteutetaan mieluiten aineistolähtöisesti (Lehtomaa 2006, 181).

Menetelmät-luvussa palaan käsittelemään fenomenologiseen tutkimukseen liittyvää aineistonkeruuta ja analyysia.

3 TUTKIMUKSEN TAUSTAA

Vaikka fenomenologisessa tutkimuksessa onkin tavoitteena tarkastella kokemusta niin avoimin mielin kuin mahdollista, tutkimuksen tuloksia on hyvä verrata aiheesta aiemmin kirjoitettuun materiaaliin. Siksi käyn läpi perusasioita joistakin aihealueista, jotka tähän tutkimukseen liittyvät. Internet ja YouTube ovat huomionarvoisia, sillä ne sijoittuvat tutkimuksen kohteena olevan toiminnan alustaksi. Avaan myös harrastuskäsitettä, jollaiseksi YouTube-laulaminen on monelle toiminnan tekijälle kehittynyt. Tähteys taas on oletusteni mukaan monen YouTube-laulajan päämäärä, vaikka he eivät sitä suoraan myöntäisikään. Musiikin osa ja vaikutukset ihmisen elämässä erityisesti musiikkisosiologian ja musiikkipsykologian näkökulmista ansaitsevat nekin oman lukunsa taustoittamaan tutkimusta. Lopuksi käsittelen joitakin motivaatioteorioita ja -luokituksia. Vaikken analysoikaan haastatteluaineistoa teoreettisen viitekehyksen pohjalta, uskon, että tästä taustaselvityksestä on apua analyysi- ja pohdintavaiheessa. Samalla tutkimuksessa esiintyvät käsitteet tulevat tutuksi.

3.1 Internet toiminnan alustana

3.1.1 YouTube

YouTube-sivusto avattiin helmikuussa 2005 videoiden helppoa jakamista varten. Tälle sivustolle kirjautuneet käyttäjät voivat ladata videoita sekä kommentoida vapaasti videoiden yhteydessä olevaan kommenttitilaan. Kynnys oman materiaalin levittämiseen on tehty pieneksi, sillä videon lataaminen on täysin ilmaista ja lisäksi todella yksinkertaista. Vuoden 2006 lokakuusta lähtien YouTube on ollut Googlen omistuksessa, mikä toi joitakin uusia ominaisuuksia sivustolle. Nyt vuonna 2015 YouTube on käytettävissä 76:llä kielellä, ja se on maailman suosituin suoravideopalvelu,

niin että siitä on jo muodostunut ylikansallinen standardi. Laitesuunnittelijat ottavat YouTube-sivuston huomioon siten, että videoiden katselu ja niiden tekeminen on tehty mahdollisimman helpoksi (Hautakangas 2008, 11).

Jo kesäkuussa 2006 YouTubesta katsottiin 2,5 miljardia videota päivässä, ja sinne ladattiin päivittäin 65 000 uutta videota. YouTuben videot käsittivät tuolloin 60 prosenttia kaikista internetistä katsotuista videoista¹. Vuonna 2012 YouTube tiedotti, että sivuilla käy yli 800 miljoonaa yksilöityä kävijää joka kuukausi (van Dijck 2013, 116). Nykyään arvioiden mukaan joka minuutti YouTubeen ladataan 100 tuntia videota. Kuukausittain YouTube-sivustolla vierailee yli miljardi yksilöityä kävijää, jotka katsovat yhteensä yli kuuden miljardin tunnin ajan videomateriaalia kuukauden aikana.

Langen vuonna 2007 julkaiseman selvityksen mukaan YouTubessa olevista videoista 17 prosenttia on julkisen median kuten televisiokanavien tuottamaa aineistoa, tai muuten perinteistä videota jossa lataajan oma kädenjälki ei näy. 61 prosenttia sen sijaan on käyttäjälähtöistä aineistoa, kuten videoblogeja eli vlogeja, musiikkiesityksiä, opetusvideoita tai muita vastaavia, joissa video on alusta alkaen käyttäjän omaa käsialaa. (Lange 2007, 44). Tutkimukseni kohde eli YouTube-laulajien videot sisältyvät jälkimmäiseen kategoriaan.

Muutama vuosi YouTuben perustamisen jälkeen ensimmäiset palvelun kautta pinnalle nousseet tähdet nousivat pinnalle. Sivusto itsekin edisti joidenkin henkilöiden nousemista julkisuuteen myöntämällä YouTube Awards -palkinnot ensimmäisen kerran vuonna 2007, jolloin palkittiin vuoden 2006 parhaat videot. Katsojat saivat äänestää sivuston ylläpidon valitsemia ehdokkaita seitsemässä eri kategoriassa. Seuraavana vuonna 2008 kategorioita oli jo 12. YouTuben imagonrakennuksen kannalta tämä oli järkevää, sillä palkittuja videoita voidaan pitää YouTuben mannekiineina. (Hautakangas 2008, 13.) Vuoden muusikko -palkinnon vuonna 2007 voittanut Terra Naomi sai levytys sopimuksen Universalin omistamalle Island Recordsille nimenomaan YouTubessa hankkimansa suosion ansiosta.

¹ Internetlähde: <http://plaza.fi/muropaketti/youtube-yli-100-miljoonaa-videota-joka-paiva> Viitattu 4/2015.

Yksittäisiä videoiden lataajia nousi YouTubeen kautta julkisuuteen myös ilman YouTube Awardsien apua. Useat näistä uusista julkisuuden henkilöistä olivat nimenomaan YouTube-laulajia, jotka pääsivät kosketuksiin levy-yhtiöidenkin kanssa kotitekoisten videoidensa ansiosta. Ensimmäisiä kuuluisia ja suosittuja YouTube-laulajia olivat muun muassa hollantilainen Esmée Denters sekä brittiläinen Mia Rose. He molemmat aloittivat musiikkiuransa laulamalla webkameralle cover-kappaleita ja lataamalla videot YouTubeen, ja molemmat saivat musiikista ammatin. Myös Justin Bieber sai äkkilähdön tähteyteen YouTube-videoiden kautta.

Internet on nykyään uskottavampi promootiokanava kuin esimerkiksi levy-yhtiön kirjoilla oleminen, sillä yleisön keskuudessa voidaan kokea, että suosio internetissä kertoo aidommin laadusta ja kiinnostavuudesta kuin markkinointipanostuksen tukemana kaupallisilla markkinoilla saavutettu menekki (Hautakangas 2008, 18). Ensimmäisten YouTube-laulajien menestyksellä oli luonnollisesti vaikutuksensa siihen, että muutkin muusikonalut halusivat jakaa lauluvideoitaan palvelussa.

Tänä päivänä huhtikuussa 2015 YouTubeen syötetyt hakusanat ”me singing” löytää noin 18 600 pelkästään viimeisen viikon aikana ladattua videota. Heinäkuussa 2014 sama haku löysi 15 600 edeltävän viikon aikana ladattua videota, ja huhtikuussa 2011 haku löysi 11 200 osumaa.² Vaikka otettaisiin huomioon se, että eri kuukausina latauksia saattaisikin tulla eri tahtiin, voidaan sanoa että kyseinen toiminta on ollut kiihtyvässä kasvussa.

Vuosi vuodelta internetistä on tullut yhä merkittävämpi sosiaalisten suhteiden ylläpitämisen väline. Sosiaalisen median villitys alkoi vahvasti nuorten keskuudessa ja löysi ennen pitkää vanhemmatkin ikäpolvet. Ystävyys-suhteita paitsi ylläpidetään myös luodaan eri sosiaalisilla sivustoilla, YouTube mukaan lukien. Monet käyttävät sosiaalisten medioiden palveluita myös seuranhakuun (Suominen 2013, 283).

² Haun tulokset eivät kuitenkaan kaikki ole YouTube-laulajien lataamia videoita, vaan joidenkin videoiden kohdalla esimerkiksi tavallisen musiikkivideon laulun sanoitukset saavat aikaan sen, että video näkyy haussa. Jotkin videot taas ovat sellaisia, että laulaja ei itse näy videolla, vaan laulaa esimerkiksi kuvasarjan tai toisenlaisen videon taustalla. Lukemat kuitenkin antavat karkeaa osviittaa siitä, miten suosittua toiminta on, ja miten sen suosio on edelleen noussut.

YouTubessa verkostoituvat keskenään erityisesti ne, jotka tuottavat sivustolle samankaltaista sisältöä. Verkostoitumista tai sosiaalista toimintaa ei ole ainoastaan toisen käyttäjän ”kaveriksi” lisääminen tai yksityisviestin lähettäminen, vaan myös kommentoiminen toisen käyttäjän videon yhteyteen. (Paolillo 2008, 1–2). Mahdollisuus kommentoida tuntemattomien ihmisten esityksiä ja ajatuksia on kylläkin aiheuttanut myös sen, että myönteisen kommentoinnin mukana on kriittisiä kommentteja, jotka esitetään jopa epäasiallisella tavalla. Voimakas kritiikki tai sen pelko on joissain tapauksissa ollut esteenä videoiden lataamiselle, tai johtanut jo olemassa olevien videoiden poistamiseen ja niiden lataamisen lopettamiseen.

3.1.2 Internetin tuomat muutokset

Aikana ennen internetiä, televisiota, radiota tai puhelinta naapurit ja kyläläiset muodostivat ihmisten sosiaalisen viitekehyksen. Heidän kanssaan elettiin ja kommunikoitiin, koska muita ei ollut. Heidän kanssaan piti tulla toimeen ja siksi löytää yhteinen sävel. Jos sitä ei löytänyt, oli yksin tai ”kylähullu”.

Teknologian myötä ja erityisesti internetin aikakaudella tilanne on kääntynyt päinvastaiseksi. Globalisaatioon liittyen Marshall McLuhan käytti jo 1960-luvulla käsitettä *maailmankylä*, joka viittaa siihen, että kommunikointikeinojen edistymisen ansiosta koko maailma on ikään kuin yhdistynyt yhdeksi isoksi kyläksi, jossa fyysiset etäisyydet ovat vähemmän merkittäviä (McLuhan 1962, 31). Oman mielenkiinnon kohteen tai mielipiteen pohjalta voi vaivatta etsiä samanlaisista asioista kiinnostuneen ryhmän, ilman että fyysiset etäisyydet loisivat sille estettä.

Kehitys tähän uudenlaiseen sosiaaliseen elämään ei ole tapahtunut hetkessä: jo sanomalehdistö ja sen jälkeen sähköiset viestimet ovat tuoneet kyliin ja kaupunkiin ajatuksia, joita ei omasta kylästä olisi löytynyt. Kuitenkin internet on nopeasti muuttanut ihmisten mahdollisuutta saada yhteys samanmielisiin tai samanlaisista asioista kiinnostuneihin, olivatpa he sitten missä päin maailmaa tahansa. Nyt kaikkien maailman kylien ”hullutkin” voivat löytää samanmielisiä. Tästä on toki valitettavan surullisiakin esimerkkejä.

Internetissä ryhmät syntyvät nopeasti, mutta ihmiset ovat varsin löyhästi kiinni toisissaan. Ryhmän syntymiseen ei tarvita viikkojen tai edes päivien verran aikaa tutustua muihin ryhmän jäseniin, mutta ryhmän hajoaminen voikin tapahtua aivan yhtä nopeasti ja ilman merkittävää syytä. Erilainen ihmissuhde syntyi kyläyhteisössä, jossa toinen oli tunnettu lapsesta saakka ja parhaassa tapauksessa tiedettiin kylän jokaisen suvunkin tarina – sen ilot, murheet ja onnettomuudet. Internetin tultua kuvioihin verkossa sovitut tuttavuudet saattavat jopa syrjäyttää verkon ulkopuoliset sosiaaliset taidot (van Dijk 1999, 216).

Internetissä ihmiset eivät tiedä edes toistensa nimiä, ja toisinaan ryhmiin tulee mukaan ihmisiä vääristellyin tiedoin, peittäen täysin sen, keitä todellisuudessa ovat. Tämä näyttää yllättävän usein ja nopeasti johtavan siihen, että ihmiset kirjoittavat toisilleen asiattomuuksia ja törkeyksiäkin. Yhteisöissä näyttää siis olevan motiivina itsensä esiin tuominen – ei niinkään toisen kuunteleminen. Vaikka näissäkin yhteisöissä kanssakäymisen motiivina on toisten antama arvostus, reipasta palautetta voi antaa, kun voi internetin kyläraitilla kulkea kaikessa rauhassa räyhärepliikkien jälkeenkin.

Usein käy myös niin, että keskustelua hallitsee todellisuudessa vain muutaman kirjoittajan ryhmä (van Dijk 1999, 212). Tämän takia internetissä annetut kommentit eivät välttämättä vastaa valtayleisön mielipidettä. Ääneen pääsevät ne, joilla on eniten uskallusta ilmaista radikaalitkin mielipiteet. Ikävä kyllä nämä mielipiteet ovat usein hyvinkin loukkaavia ja sen luonteisia, että harva uskaltaisi niitä antaa kasvotusten.

1900-luvun aikana verkostoitumisyhteisöksi kutsuttu uusi yhteisötyyppi on korvannut toisen yhteisötyypin, jota on kutsuttu massayhteisöksi. Massayhteisöt muodostuivat teollistumisen aikaan, kun ihmiset ryhtyivät muuttamaan samoille alueille ja samoihin kaupunkeihin. Massayhteisön peruselementit ovat suhteellisen tiiviit pienemmät yhteisöt kylissä ja kaupungeissa niin, että yhteisön jäsenet ovat fyysisesti läsnä. Jokainen tällainen yhteisö on kosketuksissa yhteen tai useampaan massamediaan, kuten radioon, televisioon tai sanomalehteen. Edelleen suurin osa kehitysmaista sekä osa kehittyneemmistäkin maista ovat massayhteisöjä. (van Dijk 1999, 23–24.)

Verkot ovat sosiaalisuuden muotoja verkkoyhteisössä, ja verkkoyhteisö on yhteisö, jolle verkot ovat tunnusomaisia (Cavanagh 2007, 38). Verkkoyhteisön tapauksessa peruselementtinä ei ole niinkään itse yhteisöt, vaan yksilöt, taloudet, ryhmittymät ja järjestöt, joita yhteisöt yhdistävät. Kasvokkain tapahtuva kommunikointi väistyy välillisen kommunikoinnin tieltä niin, että syntyy niin sanottuja virtuaaliyhteisöjä. (van Dijk 1999, 24.) Sosiaalinen kanssakäyminen siirtyy tapahtuvaksi internetin välityksellä, eikä kasvokkain tapahtuvalle kommunikoinnille enää välttämättä nähdä tarvetta.

Verkkoyhteisöissä yhdistävä tekijä on kiinnostuksen kohde, mutta kaikessa muussa ollaan omanlaisia. Tämän vastakohta on orgaaninen yhteisö, joka muodostuu yhteisön jäsenten ollessa fyysisesti läsnä. Orgaanisen yhteisön ollessa kyseessä yhdistäviä tekijöitä on usein useampia. (van Dijk 1999, 160.)

3.2 Esiintyminen ja tähteys

Jotta voitaisiin puhua esiintymisestä, tarvitaan esiintyjän lisäksi yleisö (Frith 1998, 205). Toisinaan yleisö voi toimia myös osana esitystä. Jo hyvin varhaisissa kulttuureissa on ollut kollektiivisia esityksiä, joissa ei ole lainkaan täysin passiivista yleisöä. "Yleisö" esimerkiksi laulaa, tanssii tai taputtaa käsiään musiikin mukana. (Supicic 1987, 90.)

Yleisön mukanaolo tekee esiintymisestä sosiaalisen teon. Koska esitys saa lopullisen muotonsa yleisön tajunnassa, siihen liittyy myös katsojan tulkinta esiintymisestä. Tulkinta taas on riippuvainen katsojan omista aiemmista kokemuksista. Tämän vuoksi myös esitykset muotoutuvat paikallisen kulttuuripohjan mukaisesti, ja näin ollen esimerkiksi länsimaissa toimivat parhaiten länsimaalaisille tehdyt esitykset. (Frith 1998, 205–206.) Yksi esitykselle luonteenomainen piirre on se, että se arvostellaan, se arvioidaan ja sitä vertaillaan muihin esityksiin. Näin esiintyminen eroaa muusta jutustelusta. (Frith 1998, 208.) Mutta yleisö ei ainoastaan ylistä tai hylkää esitystä – yleisön ansiota on myös se, että esiintymisille on tilausta. Tämä yleisön rooli esiintymisten tilaajana selittää monia muusikoiden ja tulkitsijoiden asenteita ja tekoja. (Supicic 1987, 111.)

Näiden määritelmien pohjalta voidaan sanoa, että myös YouTubessa laulaminen on esiintymistä. Sillä on yleisö (mahdollisesti tietynlainen yleisö, jolle esitys on kohdennettu), ja esitykset ovat ankarankin ja suoran arvostelun kohteena (peukku ylös tai alas sekä kommenttikenttä).

Nykypäivän mediakeskeisessä maailmassa mielletään, että julkisuus ja menestys kulkevat käsi kädessä. Erityisesti musiikin alalla tämän on ymmärrettävää: mikäli haluaa olla menestyvä muusikko, on saavutettava mainetta, niin klassisen kuin populaarimusiikinkin puolella. Viimeisen vuosikymmenen aikana muusikoille on noussut uusia väyliä nousta tähteyteen. Yksi näistä on YouTube, sillä kuten edellä todettiin, sivuston kautta on mahdollista ponnahtaa julkisuuteen lähes olemattomilla taloudellisilla resursseilla – lahjakkuutta tosin tarvitaan. Toinen uusi väylä on television kykyjenetsimiskilpailut, kuten *American Idol* (Suomessakin tuotettu nimellä *Idols*), *Talent*, *X-Factor* sekä *The Voice of Holland* (*The Voice of Finland*). Näissä kilpailuissa mennään tekemään televisioon se, minkä voi yrittää tehdä suoraan kotoa YouTuben kautta. Tuloksena voi olla mitä tahansa täydestä huomaamattomuudesta totaaliseen itsensä nolaamiseen – tai parhaassa tapauksessa säihkyvään tähteyteen.

Karaokelavat ovat myös olleet tie tähteyteen, niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Muusikoksi pyrkivät laulajat ovat tietoisia siitä, että kykyjenetsijöitä saattaa istua karaokekilpailuiden tai aivan tavallisten karaokeiltojen yleisössä. Voisi tosin kuvitella, että edellisessä kappaleessa lueteltujen viihdeteollisuuden apuvälineiden myötä kykyjenetsijät ovat voineet jättää karaokebaari-illat vähemmälle. Sen sijaan viihdeteollisuus on keksinyt keinon käyttää hyväksi sitä, että suomalaiset ovat aktiivista karaokekansaa. Esimerkiksi *The Voice of Finlandin* koe-esiintymisiin oli mahdollista päästä koko Suomen kattava karaokekilpailun kautta. Vaikkei tavoitteena olisikaan kuuluisuus, karaokea laulettaessa lähdetään usein hakemaan hetken tunnetta siitä, että on yleisön ihailema tähti.

3.3 Harrastus

YouTube-laulajienkin kohdalla voidaan puhua harrastamisesta, jos toiminta on säännöllistä ja jos ainakin jonkinasteista osallistumista toimintaan tapahtuu viikoittain. Metsämuurosen (1995, 22) mukaan harrastuneisuus on suhteellisen pysyvä ominaisuus, joka kohdistuu tietyn tyyppiin toimintoihin ja on positiivissävyistä, ja sen ytimenä on toimintavalmius. Näin ollen toimintaan osallistuminen ei ole välttämättä jatkuvasti oman videon lataamista, vaan se voi olla myös vain muiden laulajien selaamista ja sen myötä mahdollisesti kommentoimista. Kommentointiin ja kanavien seuraamiseen tarvitsee YouTube-käyttäjätunnuksen, mutta sellaisen voi luoda lataamatta palveluun videoita. Muilla tavoin aktiivisella YouTube-käyttäjällä ei siis välttämättä ole ladattuna palveluun yhtään omaa videota.

Jo vuonna 1990 musiikkia kuunteli vähintään tunnin päivässä 56% 10–14-vuotiaista nuorista, ja musiikin harrastamista arveltiin merkittävimmäksi nuorten vapaa-ajan harrastukseksi (Metsämuuronen 1995, 26). Kahden vuosikymmenen aikana elokuvat sekä video- ja tietokonepelit ovat vieneet ison osan aikaa muilta harrastuksilta, mutta internet ja musiikin levittämiseen ja kuuntelemiseen tuotetut kanavat ovat helpottaneet myös musiikin harrastamista nuorten keskuudessa.

Mitä tulee harrastuksen alkamiseen, Metsämuuronen viittaa Pekka Ruohotien malliin, jonka mukaan harrastusten takana on ympäristön vaikutus, mutta itse harrastuksen syntyminen on tulosta yksilön havaitsemisesta, harkinnasta, toimintatavan valinnasta, kokeilusta ja kokeilun perusteella tehtävästä valinnasta. Ruohotien mukaan harrastukset muuttuvat samojen virikkeiden vaikutuksesta kuin persoonallisuuskin. (Metsämuuronen 1995, 31.) Tämä kuulostaa loogiselta tavalta aloittaa harrastus, YouTube-laulaminen mukaan lukien. Albert LeBlancin malli on samoilla linjoilla Ruohotien kanssa: ensinnäkin tulee olla mielenkiintoa kyseistä harrastusaluetta kohtaan, toiseksi yksilön tulee saada asiasta positiivisia kokemuksia, ja kolmanneksi asian harrastamisesta tulee saada tyydytystä sisäisille tarpeilleen (Metsämuuronen 1995, 35). Tästä voitaisiin päätellä että aluksi kiinnostus vie toimintaan, kuten videoiden katseluun, ja lopulta oman videon lataamiseen. Lataamisesta seuraavat positiiviset

kokemukset synnyttävät positiivisen asenteen, ja henkilö jatkaa lauluvideoiden lataamista sivustolle samalla kun kiinnostus ja sitoutuneisuus aihetta kohtaan kasvaa edelleen.

Harrastuksen alkamiseen liittyy myös se, että henkilöllä on harrastamiseen tarvittavat fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet ja muut mahdollistavat tekijät, kuten läheisten tuki, riittävästi varoja harrastamiseen sekä harrastuspaikan tarpeeksi läheinen sijainti (Metsämuuronen 1995, 32). YouTube-laulajien kohdalla esteenä olevia tekijöitä on hyvin vähän. Joitakin vuosia sitten tarvittava välineistö käsitti pienimmillään tietokoneen, webkameran ja mikrofonin. Nyt vuonna 2015 koko projektin saa tehtyä alusta loppuun saakka tabletilla tai älypuhelimella. Mitä tulee fyysisiin ja psyykkisiin ominaisuuksiin, laulutaitohan ei ole välttämätön jos haluaa itsestään videon tehdä, mutta videon lataaminen sivustolle vaatii jonkin verran kanttia esiintyjältä.

3.4 Ihmisen suhde musiikkiin

Vaikka musiikki on kuulunut ihmishistoriaan sen alusta asti, musiikillisen yleisön laajentuminen alkoi 1800-luvulla (Supicic 1987, 171.) Ennen tätä ammattilaistasoisesta musiikista nauttiminen on ollut lähinnä yläluokan herkkua. Supicic (1987, 171) huomauttaa, että nykyään kuka tahansa voi niin nauttia musiikista, kuin myös aloittaa sen harrastamisen vähintäänkin amatööritasolla – musiikkielämä on niin sanotusti demokratisoitunut. Näkisin, että musiikilliset lähtökohdat ovat vielä Supicicin ajoista muuttuneet yhä demokraattisempaan suuntaan. Kuka tahansa voi paitsi harrastaa musiikkia, myös esiintyä ja saavuttaa tähteyden ja elannon harrastuksestaan esimerkiksi YouTuben kaltaisten alustojen kautta.

Musiikki voi tutkitusti vaikuttaa ihmisen mielentilaan ja tunteisiin. Oli se sitten klassista, jazzia tai rock'n'rollia, musiikki voi herättää kuulijassaan tunnetiloja laidasta laitaan. (Davies 1978, 213.) Muun muassa markkinointiala on jo vuosikymmeniä osannut käyttää hyödyksi tätä tosiasiaa (Crozier 1997, 74).

Musiikkia on onnistuttu soveltamaan onnistuneesti myös terapiaan. Musiikkiterapiassa käytetään ääniä ja musiikkia tukemaan ja kannustamaan fyysistä, henkistä, sosiaalista ja tunneperäistä hyvinvointia. Terapiaa on toteutettu niin ryhmissä kuin yksilöiden kanssa erikseen, ja kohdehenkilöillä voi olla vaikeuksia esimerkiksi oppimisen, fyysisen liikkumisen tai mielenterveyden kanssa, tai heillä voi olla neurologisia ongelmia. Musiikkiterapiaa on sovellettu myös stressin lievittämiseen. (Bunt 1997, 251.) Koska musiikilla voi olla näin suuria vaikutuksia henkilön psyykeen, saattaisivat YouTube-laulajatkin saada jonkinlaista terapeutista hyötyä toiminnastaan, vaikkei tämä toiminta tapahdukaan niin kontrolloiduissa olosuhteissa kuin terapia.

Musiikki on toiminut myös alustana sosiaaliselle toiminnalle, sillä yhteinen harrastus – tai joidenkin tapauksessa ammatti – tuo ihmisiä yhteen ja saa heidät verkostoitumaan keskenään. Crozier (1997, 67) luonnehtii musiikkielämyksestä nauttimista ennen kaikkea sosiaalisesti kokemukseksi. Musiikilla on ollut perinteinen rooli yhteisössä muun muassa tuutulauluissa, peleissä ja leikeissä, töiden taustalla, tanssin perustana tai etnisen tai muun ryhmän identifioinnissa. Lappalaisille tietyllä sävelmällä, joiulla, on erityinen asema, sillä jokaisella henkilöllä voi olla oma henkilökohtainen joikunsa. Tästä sävelmästä tulee hänen oma symbolinsa. (Gregory 1997, 131.)

Myös esiintymistilanteessa esiintyy sosiaalista aspektia esiintyjän ja yleisön välillä. Mikäli esitys otetaan vastaan yksinomaan audiona, eivätkä kuulijat ole kehollisesti esiintymistilassa läsnä, kuulijat menettävät osan esityksestä. (Davidson 1997, 223.) Toisaalta ”pelkkä” audioesityskin voidaan mieltää kommunikaatioksi esiintyjän ja yleisön välillä, sillä Juslinin mukaan jopa säveltäjä voi välittää tunnetiloja – kommunikoida – yleisölle musiikin välityksellä. Tämä kommunikointi rajoittuu kuitenkin vain laajoihin tunteisiin, kuten iloon, suruun, jännitykseen, vihaan ja rauhaan. Spesifien tunnetilojen välittäminen yksinomaan musiikin välityksellä on osoittautunut hankalammaksi. (Juslin 2005, 94.)

Tutkimukset osoittavat, että sosiaalisilla vaikutteilla on osansa musiikkimieltymysten muodostumisessa (Crozier 1997, 70). Daviesin (1978, 214) mukaan sosiaaliset suhteet vaikuttavat musiikkimakuun enemmän kuin varsinaiset musiikilliset vaikutteet.

Yhteisön tai muun ympäristön – kuten opettajan tai vanhemman – kannustuksella on osansa myös siinä, kehittykö henkilö musiikillisesti lahjakkaaksi vai ei (Davidson ym. 1997, 203).

Daviesin (1978, 201) mukaan muusikot näyttävät usein olevan kiinnostuneita niin omista kuin muiden muusikoiden luonteenpiirteistä ja persoonallisuuksista. He suostuvat usein kuvailemaan muiden muusikkojen luonteenpiirteitä laajassa mitassa, ja ovat tähän toisinaan hyvin halukkaita. Onkin varsin todennäköistä, että sama pitää paikkaansa myös YouTube-laulajista – että hekin suostuvat yhtä halukkaasti kuvailemaan muita laulajia, jotka harrastavat samaa toimintaa kuin he itse.

3.5 Motiivit ihmisen toiminnan taustalla

Motiivit ovat aktivoivia eli energiaa liikkeellepanevia prosesseja elimistössä, ja niiden synonyymeina voitaisiin puhua esimerkiksi tarpeesta, vietistä, halusta tai toiveesta. (Madsen 1972, 9). Motiivilla on tietty voimakkuus ja suunta, eli sillä on päämäärä, johon se kohdistuu (Salo-Gunst ym. 1996, 99).

Motivaatio on sanan motiivi johdannainen, ja se merkitsee motiivien aikaansaamaa tilaa. Motivaatiot jaotellaan pääasiallisesti sisäisiin ja ulkoisiin motivaatioihin. Sisäisiin motivaatioihin kuuluvat ne motivoivat tekijät, jotka palkitsevat sisäisesti, eli tekijä saa toiminnastaan tyytyväisyyttä ja iloa, tai tekijä pääsee toteuttamaan pätemisen tai itsensä kehittämisen tarvettaan. Ulkoisen motivaation ollessa kyseessä myös palkkiot ovat ulkoisia, näitä voisivat olla esimerkiksi palkka, ulkopuolinen kiitos ja kannustus tai yhteenkuuluvuuden tarpeen tyydyttäminen. (Ruohotie 1998, 36–38.) Pysyviä motiivijärjestelmiä muodostuu, kun sama kohde tyydyttää usein monia tarpeita. Toisin sanoen motiivijärjestelmät syntyvät oppimisen tuloksena. (Salo-Gunst ym. 1996, 99.)

Supicicin mukaan musiikin tekemisen motivaatiot löytyvät kahden pääkategorian alta, jotka ovat sosiaaliset motivaatiot ja esteettiset motivaatiot. Sosiaaliset motiivit kannustavat luomaan musiikkia, kun toiminta vastaa sosiaalisiin ja ympäristön luomiin

tarpeisiin. Toisaalta niin sanotut esteettisetkin motivaatiot ovat lähtöisin musiikkimausta ja musiikillisista suuntautumisista, jotka taas hyvin usein juontavat juurensa sosiaalisiin kontakteihin ja ympäristöön. (Supicic 1987, 117.)

Jostain syystä en ennen tutkimuksen tekoa ajatellut ulkoisilla motiiveilla olevan juuri merkitystä tämän tutkimusaiheen kohdalla, mutta lähdekirjallisuutta tutkiessani tulin siihen tulokseen, että ulkoisetkin motiivit näyttävät vaikuttavan musiikin harrastamiseen. Regelski sanoo, että musiikkiharrastuksen taustalla on ulkoisista tekijöistä muun muassa halu tehdä oikein, halu miellyttää, sekä älyllinen haaste. Motivoivana tekijänä on näin ollen toinen ihminen, sekä näiden kontaktien kautta tulevat palkkiot tai rangaistukset. (Regelski 1975, 68.) YouTube-laulajien kohdalla tärkeitä ulkoisia motivoivia tekijöitä voivat olla muilta käyttäjiltä saatavat kommentit, uusiin ihmisiin tutustuminen ja sen myötä yhteisöön kuuluminen, ja joissain tapauksissa jopa taloudellinen hyöty.

Toisaalta Madsen (1972, 70) jaottelee motiivit neljään eri pääluokkaan: orgaanisiin motiiveihin, tunneperäisiin (emotionaalisiin) motiiveihin, sosiaalisiin motiiveihin sekä toimintamotiiveihin. Metsämuuronen (1995) tutki väitöskirjassaan musiikkiharrastusten motiiveja, ja hänen päätelmiensä mukaan musiikkiharrastuksen taustalta löytyy kolme jälkimmäistä motiiviluokkaa – tunneperäiset, sosiaaliset- ja toimintamotiivit (1995,46). Tästä olen Metsämuurosen kanssa samoilla linjoilla. Omaan tutkimukseensa hän on lohkaissut myös toimintamotiiveista oman pääluokkansa kognitiiviset motiivit. Sinivuori (2002, 137) taas on valinnut tutkimukseensa teatteriharrastusten motiiveista seuraavanlaisen jaottelun: kognitiiviset motiivit, toimintamotiivit, sosiaaliset motiivit, emotionaaliset motiivit sekä ammatilliset motiivit. Motiivitutkimuksissa uudelleenkategorisointi siis on sallittua, mikäli tutkija perustelee luokittelun hyvin.

3.5.1 Orgaaniset motiivit

Orgaaniset motiivit liittyvät läheisesti ihmisruumiin tarpeisiin, ja ne tähtäävät yksilön selviytymiseen. Orgaanisia motiiveja ovat muun muassa nälkä, jano, kuona-aineiden

poisto, kivun välttäminen ja unen tarve. Seksuaali- ja hoivaamismotiivit ovat orgaanis-sosiaalisia tarpeita, eli nämä liittyvät orgaanisten motiivien ohella sosiaalisiin motiiveihin.

YouTube-laulajien kohdalla orgaaniset motiivit voisivat tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun laulajan tavoitteena on tutustua mahdollisiin parisuhdekumppaneihin laulamisen kautta. Toisaalta tämä motiivi voisi tulla kysymykseen myös siinä tapauksessa, että laulaja haluaa esityksellään tehdä vaikutuksen esimerkiksi kiinnostuksensa kohteeseen. En pidä ajatusta mahdottomana, mutta pahoin pelkään, etteivät minulle tuntemattomat informanttini paljastaisi minulle haastattelussa tällaisia motiiveja. Tähän tarvittaisiin todennäköisesti useampi haastattelukerta, joiden aikana ehtisi muotoutua läheisempi luottamussuhde.

3.5.2 Emotionaaliset motiivit

Emotionaalisiin motiiveihin kuuluvat muun muassa tarve kuulua joukkoon, itsetunnon parantaminen ja tyytyväisyyden tunne. Tarve kuulua johonkin on tärkeä ihmistä motivoiva tekijä. Ihmisellä on tarve muodostaa ja ylläpitää ainakin minimimäärä pysyviä, myönteisiä ja merkittäviä ihmissuhteita. Tämän tyydyttämiseen liittyy kaksi kriteeriä: ensinnäkin on tarve toistuvalla, tunteellisesti miellyttävälle kanssakäymiselle muiden ihmisten kanssa, ja toiseksi kanssakäymisen on tapahduttava kontekstissa, johon liittyy vakaa ja kestävä kiinnostus toisen osapuolen hyvinvointiin. Jos vastakkaiset osapuolet vaihtuvat usein, se ei ole niin tyydyttävää kuin kanssakäyminen samojen ihmisten kanssa, samoin kuin jos kontaktit ovat harvassa. Mikäli ei tunne kuuluvansa mihinkään, se aiheuttaa ankaran puutteen tilan ja muita huonoja seurauksia. Suuri osa ihmisen käyttäytymistä, tunnetta ja ajatusta tapahtuu tämän motiivitekijän pohjalta. (Higgins ym. 2000, 25.) On siis hyvin mahdollista, että YouTube-laulajillakin yhtenä motivaatiotekijänä ilmenee halu kuulua joukkoon.

Emotionaaliset motiivit liittyvät läheisesti myös terveeseen itsetuntoon. Ihminen pyrkii aina saamaan hyvän itsetunnon, sillä se suojelee ahdistukselta, ja se vähentää myös epäonnistumisista johtuvia negatiivisia tunnetiloja. Haemme toisten hyväksyntää

maksimoidaksemme itsetuntoamme ja vahvistaaksemme uskoa omaan maailmankuvaamme. Ihmiset välittävät siitä mitä muut ajattelevat heistä, ja muuttavat käytöstään saadakseen positiivista vastakaikua muilta. (Higgins ym. 2000, 87.) Toisaalta vahva perusluottamuskaan ei aina säästä suruilta, iloilta tai muilta vastaavilta tunteilta, joille ihminen etsii ilmaisua ja vastakaikua niin omasta itsestään kuin ympäristöstäänkin (Kurkela 1994, 247).

Tyytyväisyyden tunne liittyy läheisesti motivaatioon, mutta nämä kaksi eivät ole täysin riippuvaisia toisistaan. Tyytyväisyys tulee suorituksesta saatavien palkkioiden saavuttamisesta, kun taas motivaatio on riippuvainen palkkioita koskevista odotuksista. Tyytyväisyys on myös seurausta sisäisten palkkioiden saavuttamisesta, kuten siitä, että saa mielihyvää käyttäessä henkisiä voimavarojaan. (Ruohotie 1998, 46.) Kurkelan mukaan tunne siitä, että hallitsee tilanteen, antaa mahdollisuuksia positiivisille kokemuksille ja mielihyvälle. Samoin musiikillinen osaaminen ja tekeminen voivat johtaa mielihyvän ja turvallisuuden tunteeseen. Taitojen ja tietojen oppiminen merkitsee paitsi ympäristön hallintaa myös oman itsensä hallintaa. (Kurkela 1994, 65.) Laulajien kohdalla mielihyvän tunne saavutetaan mahdollisesti jo siinä vaiheessa, kun kokee omaavansa taidon ja tuntee välittävänsä onnistunutta taidonnäytettään muille. Viimeistään muiden antamat positiiviset kommentit tuottavat arvatenkin tyytyväisyyden tunteen.

YouTube-laulajien kohdalla emotionaalisiin motiiveihin voitaisiin katsoa kuuluvan hyväksytyksi ja huomioon otetuksi tuleminen tarve, esiintymistarve, tarve kuulua johonkin, halu olla suosittu sekä mielihyvän tunne.

3.5.3 Sosiaaliset motiivit

Kuten puheen tai kirjoittamisen tavoin, musiikki on yhtä lailla tapa olla yhteydessä toisiin ihmisiin, ymmärtää heitä, ilmaista itseään ja tulla kuulluksi (Kurkela 1994, 64). Musiikki itsessään on siis sosiaalinen ilmiö: se on ihmisen tuotosta sekä säveltäjän, tulkitsijan ja kuulijan keskinäistä viestintää. Jos musiikilla voidaan sanoa olevan vaikutusta yksilön sosiaaliseen elämään, se tekee siitä sosiaalisen ilmiön. Aikaisemmin

musisoitiin pienissä yhteisöissä, mutta jo tuolloin tekemisessä oli sosiaalinen aspekti – muut ihmiset olivat toiminnassa tiiviisti mukana. Nykyään musiikki taas on sosiaalista muun muassa siinä mielessä, että siitä pyritään tekemään mahdollisimman suosittua ja laajalevikkistä. (Silbermann 1977, 38.)

Jotta musiikki voisi saavuttaa suosiota, tarvitaan yleisöä (Supicic 1987, 107). Ajan hermolla olevat muusikot ymmärsivät nopeasti YouTube'n lanseerauksen ja muutamien tekijänoikeuskiistojen jälkeen, että YouTube ja musiikin kuuntelu sen välityksellä on tullut jäädäkseen. Sittemmin "virallisten tahojen" (kuten levy-yhtiöiden tai artistien) YouTube-kanavilla on alettu hyödyntää mainontaa, ja näin YouTube-kanavan käyttämisestä on tullut kannattavaa myös näille tahoille.

Muusikoita pidetään enemmän introvertteinä kuin ekstrovertteinä, muun muassa sen takia, että muusikkona oleminen vaatii yleensä harjoittelua tuntien verran päivässä yksin suljetussa tilassa. Toisaalta muusikot esiintyvät suurten yleisöjen edessä, joten he eivät välttämättä ole introverttejä siinä mielessä, että he olisivat ujoja tai vakavia. (North & Hargreaves 2008, 43.) Toisaalta muusikoiden päihdeongelmat saattavat joidenkin kohdalla selittyä juuri tällä ristiriidalla – he ovat luonteeltaan introverttejä, kun tuhatpäisten yleisöjen eteen ekstrovertti luonne sopeutuisi paremmin. Lääkkeet ja muut päihteet tuovat näissä tilanteissa tilapäistä helpotusta ahdistukseen.

YouTube-laulajien kohdalla esiintyjät saattaisivat hyvin olla niin introverttejä kuin ekstroverttejäkin. Toiminta tapahtuu yksin, mutta luultavasti tavoitteena on saada mahdollisimman paljon katsojia ja sitä kautta mahdollisesti kontakteja.

Higgins ym. (2000, 27–29) huomauttaa, että tuntemattomien kohtaamisessa vetoavaa on se, että kohtaaminen saattaa olla ensi askeleita pitempiaikaiseen tuttavuuteen. Ne, joilta löytyy synnynnäinen lahjakkuus sosiaalisten suhteiden luomiseen, eivät hakemalla hae sosiaalisia kontakteja samalla tavalla kuin sosiaalisesti heikommat. Viimeisen vuosikymmenen aikana internet on mullistanut tavan, jolla sosiaalisia suhteita luodaan. Ehkä YouTube-laulajistakin löytyy niin sanotusti "sosiaalisesti heikompia", jotka solmivat tuttavuuksia helpommin internetissä kuin kasvotusten.

Supicic (1987, 90–96) ryhmittelee kolme päägenreä musiikin ja yhteisön välisistä suhteista. Ensinnäkin suhde voi olla kollektiivinen niin, että kaikki osallistuvat jollain tapaa, eikä täysin passiivisia kuuntelijoita ole. Toiseksi kuuntelijat voivat olla passiivisia, mutta musiikki kuitenkin ilmaisee koko yhteisön kollektiivista kokemusta, kuten esimerkiksi kirkossa. Kolmannessa ja yleisimmässä tapauksessa musiikin esittäminen jätetään kokonaan artisteille, ja kuuntelijat kokoontuvat nimenomaan kuuntelemaan musiikkia. Nähdäkseni YouTube-laulajat luokituttavat viimeisimpään genreen, mutta yhteisön osallistuminen on kuitenkin toivottavaa esimerkiksi kommenttien muodossa. Jotkut lähettävät toisen käyttäjän videoihin ”vastauksen” esimerkiksi laulamalla saman kappaleen itse – tämä tuo musiikkiesitykseen kollektiivisen aspektin.

Metsämuuronen huomauttaa, että hänen tutkimustaan edeltävien tutkimusten perusteella ei voida sanoa, että sosiaaliset motiivit olisivat syynä musiikkiharrastukseen (Metsämuuronen 1995, 45). Selittäisin tämän sillä, että musiikin harrastaminen on yleensä aloitettu hyvin aikaisin, ennen perhepiirin ulkopuolisia sosiaalisia kontakteja. Tässä tutkimuksessa YouTube:n ollessa kyseessä käsittelemme kuitenkin harrastusta, joka useimmiten aloitetaan teini-iässä, jolloin sosiaaliset kontaktit ovat hyvin tärkeitä. Näin ollen sosiaalisten motiivien mahdollisuutta ei voi jättää huomiotta – itse asiassa luulen niiden olevan nykyään hyvinkin suuressa merkityksessä muun muassa YouTube-laulajien kohdalla.

YouTube-laulajien kohdalla voisi sosiaalisten motiivien alta löytyä suoritusmotiiveja, kontaktimotiiveja (eli halu ystäväystyä muiden käyttäjien kanssa tai muiden suhteiden luominen), halu toimia ja erottua yksilönä ja turvallisuusmotiivi.

3.5.4 Toimintamotiivit

Yllättävää kyllä, varsinaista luomisen tarvetta Metsämuuronen ei myöskään löydä aikaisempien tutkijoiden ajatuksista, vaikka musiikkia pidetään luovana harrastuksena. Tämän hän selittää sillä, että musiikin harrastajat pyrkivät tarkalleen toistamaan aiemman suorituksen. (Metsämuuronen 1995, 45.) Tämä soveltuu mielestäni myös populaarimusiikkiin, vaikkei kuitenkaan niin täydessä määrin kuin klassisen musiikin

puolella. Omassa tutkimuksessani haluan kuitenkin ottaa huomioon myös laulajien luovuuteen liittyviä motiiveja, sillä populaarimusiikin puolella sekä teini-iässä aloitetun harrastuksen suhteen tulokset saattavat olla hyvinkin erilaiset kuin ala-asteikäisillä, joiden kohdalla vanhemmat tekevät pitkälti harrastuspäätökset.

Motivaatiotutkimuksissa on selvitetty myös, että suoritus paranee motivaation lisääntyessä (Ruohotie 1998, 46). YouTube-laulajien kohdalla tämä pitää varmasti paikkansa, ja halu kehittyä laulajana on todennäköisesti yksi syy videoiden lataamiseen. Uskoisin, että sama pätee myös toisinpäin, eli sitä mukaa kun suoritus paranee, motivaatio toimintaan voimistuu. Metsämuuronen huomauttaa, että motivaation määrään vaikuttaa myös sosiaalinen ympäristö, kuten lapsuuden koti, koulu, toveripiiri tai joukkotiedotus. Nämä kaikki vaikuttavat meihin ainakin jossain määrin, ja ne voivat vaikuttaa harrastuksiinkin joko niihin päin suuntaavana tai niistä pois vetävänä. Tekijöiden vaikutus voi olla myös eri suuntaan toimivaa, mikä aiheuttaa ristiriitoja. (Metsämuuronen 1995, 30.) Laulajienkin tapauksessa esimerkiksi perhe tai muu lähipiiri saattaa kannustaa tai toisaalta lannistaa harrastamista, ja toisaalta videoiden kommentoijat ovat vielä yksi sosiaalinen vaikuttaja, vaikkei kyseessä olisikaan henkilökohtainen tuttavuus.

YouTube-laulajilta odotan löytäväni toimintamotiivien joukosta terapeuttisia vaikutuksia, kokemuksen tarvetta sekä luomisen tarpeen toteuttamista. Lisäksi kognitiivisista motiiveista YouTube-laulajilla löytynee halua oppia uutta, motivoivaa asennetta, omien taitojen kehittämistä, onnistumiskokemusten ja myötäelämisen tarvetta sekä viihtymistä.

3.5.5 Ammatilliset motiivit

Metsämuurosen tutkimuksessa ammatillisia motiiveja ei käsitellä omana luokkanaan, mikä on ymmärrettävää, sillä informanttien nuori ikä oli esteenä tämän motiiviluokan tarkastelulle. Tämän tutkimuksen kohdalla sen sijaan on jo kyse aikuisista tai aikuisiän kynnyksellä olevista nuorista, joilla saattaa olla jo varsin vahva näkemys tulevasta ammatista. Varsinkin jos ajatellaan, että ammatillisten motiivien yläluokkana voisi pitää

konkreettista hyötyä – tämän otsikon alta löytyy varmasti motiiveja YouTube-laulajiltakin. Uran edistämisen lisäksi tähän luokkaan kuuluisivat myös laulutaitojen kehittäminen sekä rohkeuden karttuminen.

4 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TUTKIMUSONGELMAT

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää YouTube-laulajien motivaatioita toimintaansa, sekä niitä päämääriä, joihin he toiminnallaan pyrkivät. YouTube-laulajien nousu julkisuuteen saa aikaan sen, että yhä useampi nuori pyrkii hakemaan näkyvyyttä YouTuben kautta. Tutkimuksen tulosten avulla saadaan selville nuorten ja nuorten aikuisten perimmäisiä tavoitteita toiminnallaan, mikä voi olla tärkeää tietoa niin nuorten laulajien vanhemmille kuin aiheesta tehtävälle jatkotutkimuksellekin. YouTube-laulajien saaman mediahuomion ja harrastuksen suosion nousun kautta myös akateeminen kiinnostus aiheetta kohtaan kasvaa joka puolella maailmaa.

Näin ollen päätutkimusongelma on hahmottunut seuraavanlaiseksi: Minkälaisen motiivitekijöiden ohjaamana laulajat lataavat YouTube-sivustolle itsestään esiintymisvideoita – nimenomaan sellaisia, joissa he itse laulavat kameran edessä ilman muuta yleisöä? Tähän liittyviä alakysymyksiä ovat muun muassa: Mitä YouTube-laulajat pyrkivät saavuttamaan ja mitä kokevat jo saavuttaneensa toiminnallaan? Kuinka suuressa osassa on yhteisöllisyys muiden laulajien sekä esitysten katselijoiden kesken, kun tarkastellaan laulajien motiivitekijöitä? Mitä muita motiiveja laulajat itse mainitsevat toimintaansa? Onko näiden lisäksi vielä muita motiivitekijöitä luettavissa rivien välistä?

5 TUTKIMUSMENETELMÄT

5.1 Menetelmät

Ennen tätä tutkimusta tein samasta aiheesta pienimuotoisen kyselytutkimuksen (Nurmi 2015), ja halusin nyt mennä aiheessa pintaa syvemmälle ja toteuttaa kvalitatiivisen tutkimuksen YouTube-laulajista. Aikaisempi tutkimus valaisi YouTube-laulajien motiiveja kvantitatiivisesta näkökulmasta, mutta viime kädessä laulamiseen johtavien motiivitekijöiden yhdistelmiä on yhtä paljon kuin on laulajia. Nyt kyseessä oleva kvalitatiivinen tutkimus ei ole ehkä niin helposti yleistettävissä muihin laulajiin, mutta se kertoo ilmiöstä yksittäisen laulajan näkökulmasta ja antaa näin yksityiskohtaisemman kuvauksen siitä, mistä ilmiössä oikeastaan on kysymys.

Tutkijana myönnän oman subjektiivisuuteni aiheita kohtaan, sillä jo ennen haastatteluja ja analyysia minulla on jo varsin vahvat mielikuvat siitä, minkä takia YouTubea lauletaan. Oletuksenani on, että suurin osa laulajista haluaa päästä muutenkin julkisuudessa esille, ja kykyjenetsijöiden toivossa he pitävät YouTubea yhtenä väylänä tähän. Toinen todennäköiseltä näyttävä syy on yksinkertaisesti vapaa-ajan kuluttaminen rakkaan harrastuksen parissa niin, että saa samalla huomiota ja kiitosta omista taidoistaan.

Kuten aiemmin todettiin, fenomenologisessa tutkimuksessa on apua siitä, että tutkija uppoutuu tutkittavaan asiaan heittäytymällä itse mukaan toimintaan – mikä tässä tapauksessa tarkoittaisi lauluvideon lataamista YouTubeen ja kokemuksen raportointia. Kokemus tulisi ottaa vastaan juuri sellaisena kuin se on, eli tässä tilanteessa tutkijalta vaaditaan objektiivisuutta.

Tutkijan tulisi osata sulkeistaa ennakko-oletuksensa ulkopuolelle tutkimuksen ajaksi. Käytännössä tämä edellyttää sitä, että tutkija ennen aineistonhankintaan tarttumista tekee itsensä tietoiseksi tutkimaansa ilmiöön liittyvästä spontaanista kokemustavastaan, ja sen jälkeen etsii tapoja panna ne tietoisesti syrjään (Lehtomaa 2006, 165). Sulkeistamista helpottaa se, että tutkijalla ei ole henkilökohtaista suhdetta haastateltavaan (Virtanen 2006, 172). Näin ollen en olisi haastatellut YouTube-laulajaa, jonka olisin tuntenut muista yhteyksistä aikaisemmin.

Tietynasteinen subjektiivisuus sallitaan kuitenkin haastatteluja tehdessä ja purkaessa, sillä tutkija on itsekin heittäytynyt mukaan toimintaan.

5.2 Aineiston keruu ja tallentaminen

Aineistonkeruumenetelmänä on fenomenologisessa tutkimuksessa usein haastattelu, ja valitsin sen käytettäväksi myös tässä tutkimuksessa, sillä se tuntui istuvan tutkittavaan ilmiöön hyvin. Teemahaastattelu, jossa haastattelijalla on tukilista käsiteltävistä asioista, mutta ei valmiita kysymyksiä, on ollut yleinen aineistonkeruumenetelmä suomalaisessa tutkimuksessa. Eskola ja Suoranta esittävät tälle kaksi olennaisinta syytä: ensinnäkin haastateltavan avoimuuden takia kerätyn materiaalin voi katsoa edustavan haastateltavien puhetta itsessään, ja toisaalta ylös kirjoitettujen teemojen ansiosta jokaisen haastateltavan kanssa puhutaan ainakin jossain määrin samoista asioista. (Eskola & Suoranta 1998, 87–88).

Vaikka teemahaastattelussa vain haastattelun aihepiirit, eli teema-alueet, on etukäteen määrätty, fenomenologisen tutkimuksen ollessa kyseessä kuitenkin jopa teemat saattaisivat rajoittaa liikaa avoimen haastattelun tekoa. Haastattelukysymysten tulisi siksi olla avoimia ja mahdollisimman vähän vastausta ohjaavia (Laine 2001, 35). Pyrin siis tekemään teemahaastattelun sijaan mahdollisimman avoimen haastattelun, vaikkakin joidenkin informanttien kohdalla jouduin lopulta esittämään suunniteltua enemmän lisäkysymyksiä, jotta sain tarvittavan määrän tietoa irti.

Fenomenologisessa tutkimuksessa valitaan haastateltaviksi ihmisiä, joilla on omakohtaisia kokemuksia käsiteltävästä ilmiöstä (Lehtomaa 2006, 167). Tässä tapauksessa YouTube-laulamiseen liittyen omakohtaisia kokemuksia löytyy ensinnäkin laulajilta, mutta myös heidän seuraajiltaan, jotka saattavat pelkästään katsella laulajien videoita jättämättä itsestään mitään jälkeä. Totesin, että mielenkiintoisinta on kuitenkin tutkia ilmiötä itse laulajien näkökulmasta, joten pyrin tekemään haastatteluja suomalaisille YouTube-laulajille. Rajasin haastateltavat nimenomaan suomalaisiin kielellisten seikkojen takia, en niinkään kansalaisuuden takia.

Periaatteessa olisin kelpuuttanut haastatteluun kenet tahansa YouTube-laulajan, joka puhuu sujuvasti suomea. Tällä tavoin pyrin pienentämään väärinkäsitysten mahdollisuutta. Tämän suhteen opin jotakin kyselytutkimuksestani, sillä yksinkertaisista kysymyksistä huolimatta muutama kyselyyn vastanneista ei selkeästi osannut englantia kovin hyvin. Pidin kuitenkin ehtona sitä, että informantti on aidosti halukas osallistumaan tutkimukseen, jotta haastattelulla olisi jotain arvoa (Perttula 2006, 137).

YouTube-laulajia löytyy sivustolta satojatuhansia, ja heidän joukossaan on lukuisia suomalaisia, mutta heidän löytämisensä on tehty vaikeaksi. Aikaisemmin YouTube:ssa oli hakuasetus, jolloin haun pystyi rajaamaan tietylle maantieteelliselle alueelle. Ikävä kyllä tuo asetus otettiin pois hieman ennen kun aloin toden teolla etsiä haastateltavia. Hain laulajia kirjoittamalla hakukenttään ”me singing” sekä jonkin suomenkielisen kappaleen tai artistin nimen. Löydettyäni suomalaisen laulajan selasin läpi hänen profiilisivunsa, mistä toisinaan löytyi lisää suomalaisia YouTube-laulajia esimerkiksi kommenttien tai kanavatilausten kautta. Lähetin laulajille YouTube:n postilaatikkoon yksityisviestin, jossa pyysin heitä osallistumaan tutkimukseen suostumalla haastatteluun. Yllättäen olin epähuomiossa laittanut viestin myös parille ulkomaalaiselle, jotka olivat laulaneet suomeksi, vaikkeivät puhu kieltä.

Odotetusti kaikki haastateltaviksi suostuneet olivat suhteellisen nuoria naisia. Koska olen samaa ikäluokkaa, mietin minkälaiselle tutkijalle itse suostuisin haastateltavaksi, ja yritin toimia sellaisen tutkijan tavoin. Kirjoitin ensimmäisen viestini melko viralliseen ja

tyylipuhtaaseen tapaan, mutta kun haastateltavat olivat ottaneet yhteyttä minuun käyttäen murretta ja slangisanoja, vastasin heille samoin hieman epävirallisemmalla tavalla. Näin rentoutin tunnelmaa, pyrin siihen että haastateltavat eivät jännittäisi tutkimusta, ja että haastattelutilanteessa laulajat kokisivat voivansa rupatella minulle kuin ystävälleen.

Fenomenologisessa tutkimuksessa analyysin kohteena eivät ole pelkästään vastaukset kysymyksiin, vaan sanatarkka kuvaus koko tilanteesta (Alasuutari 1994, 75). Tämän takia ajattelin ensin toteuttaa haastattelut kasvotusten matkustamalla haastateltavien paikkakunnille. Yksi haastattelu täytyisi kuitenkin joka tapauksessa suorittaa puhelimitse, sillä haastateltava oleskeli tutkimuksen teon aikaan joitakin kuukausia Ranskassa. Totesin, että tämän tyyliässä haastattelussa ei loppujen lopuksi menetä paljon arvokasta tietoa vaikkei haastattelutilanne toteutuisikaan kasvokkain, joten tein kaikki haastattelut puhelimitse. Puhelinhaastatteluiden käyttö tutkimuksissa on tekniikan edistymisen myötä lisääntynyt, ja tällaisessa toimintatavassa etuina ovat nopeuden lisäksi erityisesti kustannussäästöt (Eskola & Suoranta 1998, 91). Skype-ohjelmaa käyttämällä jopa puhelu Ranskaan oli varsin kohtuullisen hintainen, vaikka haastattelu kestitkin lähes tunnin.

Yksi ehto aineiston hankintatavalle fenomenologisessa tutkimuksessa on se, että tutkijan tulisi aineistoa hankkiessa vaikuttaa mahdollisimman vähän kokemuksiin, joita tutkittavat tuovat esiin. Tämä saadaan parhaiten aikaan niin, että tutkittavat voivat tutkimustilanteessa vapaasti ja avoimessa ilmapiirissä tuoda esiin kokemuksiaan. (Virtanen 2006, 170.) Uskoakseni sain puhelimitse luotua samanlaisen ilmapiirin kuin kasvokkainkin. Ehkä joidenkin informanttien on jopa helpompi avautua ventovieraalle puhelimesta, kuin mahdollisesti jännittävässä kasvokkain kohtaamisessa. Olen itse ollut haastateltavan asemassa yhdessä tutkimuksessa, ja vaikka pidän itseäni sosiaalisena henkilönä ja ihmissuhteiden luonti on minulle vaivatonta, jännitin kasvokkain tapahtuvaa haastattelutilannetta yllättävän paljon.

Haastattelujen tunnelma olikin leppoisa, joten uskon todella että lopputulos on vähintään yhtä hyvä kuin mitä olisi ollut kasvokkain haastateltaessa. Ainoa suuri miinus

puhelinhaastattelussa oli äänitteiden huonompi laatu, mikä teki joidenkin haastattelujen kohdalla litteroinnista huomattavasti raskaampaa. Lisäksi suostumus tutkimukseen täytyi paperisen version sijaan hoitaa sähköpostitse, mutta onnekseni kaikki haastateltavat muistivat myös vastata suostumuspyyntööni. Yksi tytöistä oli haastatteluhetkellä vielä 17-vuotias, joten pyysin myös hänen huoltajaltaan suostumuksen tutkimukseen osallistumiseen.

Kuten fenomenologiseen menetelmään kuuluukin, en pitänyt tiukasti kiinni haastattelukysymyksistä tai teemoista, vaan pyrin pitämään tilanteen mahdollisimman luontevana. Annoin haastattelujen mennä omalla painollaan eteenpäin niin, että teemarungosta huolimatta jokainen haastattelu oli hieman erilainen sen suhteen missä järjestyksessä asiat käsiteltiin. Tämän vuoksi jonkin toisen teeman alla saattoi yllättäen esiintyä lausumia liittyen muihin haastattelun osa-alueisiin. Eri haastateltavien kohdilla asiat käsiteltiin siis eri järjestyksessä, sen mukaan miten keskustelu eteni. Lehtomaan mukaan fenomenologisessa tutkimustavassa tutkijan on oltava haastattelutilanteessa rennosti läsnä, eikä hioa kysymyksiään viimeiseen asti (Lehtomaa 2006, 175). Huomasin, että omaa rentoutumistani häiritsi se, että minun täytyi ponnistella etten kysyisi liian tarkkoja kysymyksiä ja näin laittaisi vastauksia valmiiksi haastateltavien suuhun.

Aineisto sisälsi lopulta sekä ensikäden että toisen käden materiaalia, sillä vaikka haastateltavat puhuivatkin lähinnä omista tuntemuksistaan YouTube-laulamisen suhteen, he arvioivat myös muiden YouTube-laulajien toimintaa. Toisin sanoen he kertoivat minulle omista havainnoistaan, mitä olivat tehneet muita YouTube-laulajia seuratessaan. Kysyin heiltä kysymyksiä muihin laulajiin liittyen, sillä oletin heidän tarkastelevan laulajien kenttää eri näkökulmasta kuin täysin ulkopuolinen tutkija. Näin arvelin löytäväni laulajien motivaatiotekijöistä muita piirteitä, joita en muuten olisi tullut ajatelleeksi.

5.3 Analysointi

Jatkoanalyysia varten tutkimusaineisto muutetaan fenomenologisessa tutkimustavassa kirjalliseen muotoon (Virtanen 2006, 171). Datan analysointi tapahtui kokonaisuudessaan sen jälkeen, kun kaikki haastattelut oli ensin tehty puhelimitse ja litteroitu äänitteen pohjalta. Kvalen (1996, 187) esittää viisi eri vaihtoehtoista lähestymistapaa haastattelun analyysiin. Yksi näistä on kategorisointi, joka tuntuu soveltuvan parhaiten tutkimukseeni, sillä jokaisessa haastattelussa on nähtävissä samanlaisia piirteitä, vaikka tarinat poikkeavatkin huomattavasti toisistaan. Myös Laine (2001, 54) esittää seuraavaksi vaiheeksi teemoittamisen, jossa tutkija pyrkii löytämään tekstistä sen keskeiset merkitykset.

Fenomenologiseen näkökulmaan analyysitavaksi sopii aineistolähtöinen analyysi, sillä tällöin aiempi teoria ei kahlitse liikaa kokemuksen analysointia (Laine 2001, 53). Aineiston moninaisuudesta ja pyritään siis saamaan esiin merkitysten muodostamia kokonaisuuksia (Laine 2001, 39). Mikäli päättäisin motiivitekijöiden kategoriat ja alakategoriat teorian pohjalta, etsisin aineistosta vain näihin kategorioihin soveltuvia lausumia, jolloin jotkin tärkeät aspektit saattaisivat jäädä kokonaan pimentoon. Aineistolähtöisellä analyysillä toivon sen sijaan saavani aineistosta irti kaiken mahdollisen. Päätän siis poimia litteroidusta aineistosta keskenään samantyyllisiä lausumia, jotka kategorisoin merkityssuhteiden alaluokiksi, ja ne taas ryhmittelen muutaman yläluokan alle. Näin saan hyvän kokonaiskuvan laulajien motiiveista näiden toiminnan taustalla.

5.4 Luotettavuus

Aivan aluksi, kun sain idean tutkimukseen, en aikonut toteuttaa tätä tutkimusta fenomenologisella menetelmällä, sillä olin ajatellut, että määrällisellä menetelmällä toteutetusta tutkimuksesta tulisi jollain tapaa täsmällisempi ja validimpi. Eskola ja Suoranta (1998, 22) kuitenkin huomauttaa, että kvantitatiivinen metodi ei ole välttämättä sen tarkempi. Niin haastattelussa kuin postikyselyssäkin on kuitenkin kyse

kielellisestä kommunikaatiosta. Kvantitatiivisen metodin sijaan fenomenologisella tutkimusotteella saan YouTube-lauluhararstuksesta sellaista elämänläheistä ja tapauskohtaista tietoa, mihin määrällisillä menetelmillä ei pääsisi käsiksi.

Haastattelen tähän tutkimukseen neljää informanttia. Yksi tai kaksi haastateltavaa lisää olisi saattanut tuoda hivenen rikkautta aineistoon, mutta nämä neljä naista tuntuvat kuitenkin edustavan hyvin sitä laulajakuntaa, mitä YouTubesta löytyy. Osittain on nähtävissä aineiston kylläntymistä, eli uudet haastattelut eivät välttämättä olisi tuoneet merkittävää uutta informaatiota. En myöskään halua hukkaa liikaa tutkimusaineistoon.

Haastattelujen tekeminen kasvokkain olisi mahdollisesti poikunut syväluotaavammat haastattelut, mutta koska puhelinhaastattelut tuntuivat menevän niin hyvin, en ole tästä aivan varma. Sen sijaan monet fenomenologit ovat tehneet haastatteluja useammassa osassa, mikä tässäkin tutkimuksessa olisi ollut avuksi. Varsinkin, kun haastattelu toteutettiin vain yhdessä osassa, on syytä pohtia, kuinka vilpittömät informanttien tarjoama sisältö on, ja missä määrin sisältö perustuu todellisiin kokemuksiin YouTube-laulamisesta. Vaarana on, että informantit jäisivät jonkinlaisten kulissien taakse, tai muista syistä itse kokemuksen esille tuonti jäisi tutkijalta piiloon.

Vilpittömän, luotettavan ja avoimen aineiston tavoittelu oli osasyynä siihen, miksi päätin tuottaa myös oman lauluvideoni YouTube-palveluun. Uskoin toiminnallani pääseväni informanttien "tasolle" niin, että he uskoutuisivat "vertaiselleen" avoimemmin. Ajattelin, että haastattelutilanne olisi avoimempi, kun tutkijalla ja haastateltavalla on yhteisiä kokemuksia ja näin ollen pohja, jolle rakentaa keskustelua.

Uskon onnistuneeni tässä, ja kokonaisuutta ajatellen uskon haastateltavien vilpittömyyteen lausumissaan. Näin ollen tutkimustulokset ovat luotettava kuvaus joidenkin YouTube-laulajien motiiveista.

6 OMAKOHTAINEN KOKEMUS YOUTUBE-LAULAMISESTA

6.1 Lähtökohdat

Fenomenologiseen tutkimusotteeseen kuuluu oma heittäytyminen kyseiseen toimintaan, joten katsoin tarpeelliseksi tuottaa oman lauluvideon YouTube-sivustolle. Vaikka olenkin seurannut YouTube-laulajia ja heidän verkostoaan, en ole tehnyt aikaisemmin minkäänlaista lauluvideota tälle tai millekään muulle sivustolle. Tätä ennen olen tehnyt YouTubeen yhden videon, jossa promotoin kyselytutkimusta kandidityötäni varten. Video ei saanut suurta katsojamenestystä, mutta se ei ollut tarkoituskaan – sain videon avulla riittävän määrän vastauksia kyselylomakkeeseeni YouTube-laulajilta ympäri maailmaa.

Tämän lisäksi joiltain videopalvelimilta löytyy musiikkivideo, jossa soitan kosketinsoittimia kappaleessa, jonka säveltämisessä olen ollut mukana. Tässä videossa olen kuitenkin sivuroolissa. Näin ollen voidaan sanoa, että kameralle laulaminen ja tämän videon julkaiseminen oli täysin uudenlainen kokemus minulle.

En itse asiassa ollut kovinkaan innoissani lauluvideon lataamisesta YouTubeen, sillä jo kyselylomakkeen promovideon tekeminen tuntui minusta vaivaannuttavalta. Vaikka olen koko ikäni esiintynyt niin näyttämöllä kuin konserttisaleissakin, oman laulamisen altistaminen koko maailman nähtäville tuntui jopa hirvittävältä ajatukselta. Eniten pelkäsin kommentteja. Vaikka minulla on hyvä nuottikorva ja lauluäänikin on hyvä niin kauan kuin ei tarvitse laulaa voimakkaalla äänellä, minulla kummitteli mielessäni ne monet kriittiset kommentit, joihin olin törmännyt YouTube-laulajia selaillessani. Olin tyrmistynyt siitä, miten suoraa ja asiantuntematonta kritiikkiä jopa todella hyvät laulajat saivat osakseen.

Lähtökohtaisesti siis tähän toimintaan kannustavat motivaationi näyttäisivät omalla kohdallani olevan ainoastaan tämän tutkimuksen valmiiksi saattaminen. Tutkimuksen kannalta minua tietenkin kiinnostaa tietää, minkälaisia tunteita lauluvideon lataaminen herättää itsessäni. Näin pääsen lähemmäs informantteja ja ymmärrän aineistoa paremmin. Toivon myös, että informantit kertovat minulle kokemuksistaan avoimemmin, kun minulla on omakohtaista kokemusta toiminnasta.

6.2 Kuvaus laulukokemuksesta

Koska videon tekeminen tuntui vaivaannuttavalta – ehkä vähän jopa häpesin sitä – sopivan ajan ja paikan löytäminen videon tekemiseen oli aluksi haaste. Asuin tuohon aikaan neljän tytön kommuunissa, eikä videon kuvaaminen Musiikin laitoksen akvaariomaisissa lasikopeissa tuntunut kovin vetoavalta vaihtoehdolta sekään. Lopulta löysin hetken omaa rauhaa kotona, ja naapureiden osalta luotin seinien paksuuteen.

Kuten on jo tullut todettua, videon tekemisestä ja lataamisesta on tehty niin helppoa, että tekniikasta mitään tietämätönkin siitä selviytyisi. Videon muokkaaminen niin, että esimerkiksi lyriikat näkyisivät samanaikaisesti ruudussa, vaatisi jo pientä osaamista. Suurimmalla osalla YouTube-laulajista, kuten myös kaikilla informanteillani, video on kuitenkin tehty rautalankamalliin: ääni ja kuva tallennetaan yhdellä kertaa ja usein tietokoneen vakiovarusteena löytyvillä mikrofonilla ja kameralla.³ Teknisestä vaiheesta selviydyin siis mainiosti ilman ulkopuolista apua.

Omalla kohdallani eniten vei aikaa videon visuaaliset seikat: yritin etsiä sopivaa kuvakulmaa ja näyttää huolitellulta, mutten liian meikatulta. Näin toimimalla halusin välttää negatiivisia mielipiteitä, joita tuntui tästäkin aiheesta YouTube-yhteisön jäseniltä löytyvän.

³ Sittemmin YouTube-videoiden lataaminen on yhä helpottunut, sillä videon voi tuottaa ja ladata palveluun suoraan älypuhelimella tai muulla mobiililaitteella.

Lisäksi käytin paljon aikaa oikean kappaleen valintaan kokeilemalla useiden eri kappaleiden sopivuutta omalle äänelleni. Kun Oasiksen *Wonderwall* lopulta selviytyi voittajaksi, harjoittelin kappaleen laulamista useaan kertaan kuvaamatta videota. Silti tarpeeksi hyvän videon kuvaamiseen tarvittiin monta ottoa, kunnes olin kohtuullisen tyytyväinen videon kaikkiin elementteihin – erityisesti lauluääneeni. Videosta tuli noin kahden minuutin pituinen. Koko prosessiin kului yhteensä noin 45 minuuttia.

Itse videon kuvaaminen ei loppujen lopuksi jännittänyt niin paljoa, kuin olin ajatellut. Rentoutunut olotila tuntuikin ainakin omalla kohdallani olevan avain onnistuneeseen suoritukseen. Enemmän jännitti oman lauluäänen kuunteleminen ja esiintymisen katsominen jälkeinpäin nauhalta. Uskaltauduin kuitenkin lataamaan tuotokseni YouTubeen otsikolla ”me singing wonderwall”, ja kävin katsomassa katsojamäärän ja kommentit parin päivän välein.

Pari viikkoa myöhemmin, kun lauluvideoni oli kerännyt viisi katsojaa ja nolla kommenttia, piilotin videon hieman helpottuneena, mutta samalla pohtien mikä meni vikaan. (Mainittakoon kuitenkin, että noihin viiteen katsojaan ei kuulunut tuttaviani, sillä en ollut kertonut videosta kenellekään. Noille viidelle katsojalle videoni on siis tavalla tai toisella löytynyt hakutoiminnon kautta.) Tehdessäni haastattelut vähän kokeneemmille YouTube-laulajille muutamaa viikkoa myöhemmin, ymmärsin, mikä todella meni vikaan.

6.3 Oman kokemuksen pohdintaa

Laulukokemuksesta itsessään jäi yllättävän positiivinen mielikuva. Olen laulanut myös julkisesti, ja totesin, että videolle laulaminen on hyvää harjoitusta julkista esiintymistä varten. Oma ääni oman pään sisällä kuulostaa esiintymishetkellä hyvin erilaiselta verrattuna siihen, miten kuulijan korva sen vastaanottaa. Saatan käyttää menetelmää hyväksi myöhemminkin, mutta jatkossa tekisin nauhoituksen mieluummin vain audiona ilman videota.

Sen sijaan lauluvideon lataaminen muiden nähtävälle YouTubeen ei tuntunut minusta mukavalta missään vaiheessa. Kameralle esiintyminen tuntui jäykältä, sillä en voinut jammailla tai vitsailla yleisölle alkutahtien aikana, mitä olisin tehnyt luonnostani liveyleisön edessä. En myöskään ollut kovin itsevarma taidoistani, ja tiesin kyllä jääväni auttamatta parempien laulajien ja muiden tulkintojen varjoon. Mikäli olisin onnistunut suorituksessani erinomaisen hyvin ja erottunut muista laulajista selvästi positiiviseen suuntaan, olisin voinut harkita useamman videon tekemistä. Nyt se ei käynyt ollenkaan mielessä.

Mielenkiintoista on se, että vaikka taustani ja lähtökohtani ovat melko lailla samat kuin tulevilla informanteillani, en silti tunne halua ladata lauluvideota YouTubeen. Olen musikaalinen ja pidän esiintymisestä, joten äkkiseltään voisi kuvitella, että julkinen laulaminen YouTubessa olisi myös minun heiniäni. Syyt saattavat siis löytyä persoonallisuuseroista – vaikka pidän yleisön edessä esiintymisestä, en halua maailmanlaajuista kuulijakuntaa ja pahimmassa tapauksessa sen tuomaa julkisuutta.

Jäinkin tuolloin mielenkiinnolla odottamaan haastatteluja ja informanttien mielipiteitä siitä, miksi lauluvideoita on mielekästä jakaa YouTubessa.

Minun on myönnettävä, että oma kokemukseni jäi tuleviin haastateltaviini nähden vajaaksi, sillä toisin kuin he, en saanut videolleni kovinkaan paljoa katsojia tai kommentteja. Näin ollen koko sosiaalinen aspekti ja yhteisöön kuuluminen jäi minulta käytännössä kokematta. Nyt haastattelut tehtyänä tiedän, miten saisin tililleni enemmän katsojia, mutta minulla ei ole mitään halua laittaa videota enää esille. Omalta kohdaltani jää siis tutkimatta, miten kasvava katsojien määrä ja kommentit vaikuttaisivat toimintaan – myönnän että on mahdollista, että siitä olisi tullut positiivisten kommenttien kautta mielekkäämpää.

En kuitenkaan poistanut lauluvideota tililtäni kokonaan, vaikkakin se on näkyvissä vain minulle itselleni. Ehkä jonain päivänä uskaltaudun sen itselleni vielä näyttämään.

7 TULOKSET

7.1 Aineistosta löytyneet motiivitekijät

Haastattelujen litteroinnin jälkeen purin haastattelut yksi kerrallaan niin, että nostin esille eri motiivitekijöitä ilmentäviä lausumia, ja ryhmittelin näitä keskenään aineistolähtöisen analyysimenetelmän tavoin. Kaikkien neljän naisen haastattelut purettuani löysin aineistosta seuraavanlaiset ylä- ja alakategoriat haastateltavien motiivitekijöistä.

TAULUKKO 1. Motivaatiotekijät jaettuina yläkategorioihin.

<p>Konkreettinen hyöty</p> <p>Laulajana kehittyminen Uran edistäminen Rohkeuden karttuminen "Käyntikortti"</p>	<p>Halu harrastaa musiikkia</p> <p>Harrastamisen helppous Mahdollisuus esiintyä "salassa" Ajankulu, viihtyminen</p>	<p>Emotionaaliset motiivit</p> <p>"Hyvä fiilis" Inspiraatio, taiteen palo Itsetunnon kohottaminen</p>
<p>Huomionhakuisuus</p> <p>Halu näyttää osaamistaan Katsojien ja kommenttien haaliminen Julkisuudenhakuisuus</p>	<p>Yhteisöllisyys ja sosiaalisuus</p> <p>Muiden esiintyjien merkitys toimintaan Yhteenkuuluvuuden tunne Ystävystyminen toiminnan kautta</p>	<p>Muita huomioitavia seikkoja</p> <p>Musiikillinen tausta Muiden harrastusten määrä Suhtautuminen muihin väyliin Luonne: ekstro- vai introvertti; hyvä vai huono itsetunto Muu aktiivisuus YouTubessa</p>

Seuraavissa luvuissa käyn läpi jokaisen informantin yksilöllisesti, ja pohdin mitkä edellä mainituista motiivitekijöistä nousevat kunkin kohdalla eniten esille.⁴ Päätelmiäni tueksi liitän mukaan otteita litteroiduista haastatteluista. Mikäli saman lainauksen sisällä hyppään joidenkin sanojen yli kohdasta toiseen, olen merkinnyt tämän kahdella viivalla (--). Toisinaan olen ymmärtämisen helpottamiseksi myös lisännyt sanan lauseeseen, mikä ei muuten avautuisi lukijalle ilman kontekstia. Nämä sanat olen merkinnyt hakasulkein.

7.2 Jenna

7.2.1 Taustaa

Jenna on haastatteluhetkellä 22-vuotias torniolaisnainen, joka on elämänsä varrella asunut myös lähiseudun kunnissa. Yläasteikäisenä Jenna kuului paikalliseen musiikkiryhmään, mutta nainen itse pitää musiikillista taustaansa selvästi melko vaatimattomana.

No ei silleen nyt hirveesti, että enemmän oon niinkö ihan ittekseni laulellu.

Omien sanojensa mukaan Jenna on ryhtynyt laulamaan ”kokopäiväisesti” 15-vuotiaasta lähtien – myöhemmin Jenna selventää tätä kertomalla, että hän on laulanut karaokea päivittäin joko kotona tai viikonloppuisin baareissa. Kokopäiväisellä Jenna siis tarkoittanee jokapäiväistä toimintaa. Jenna kertoo harrastavansa lisäksi jonkin verran basson soittamista, elokuvia ja tatuointeja.

Haastatteluhetkellä Jennalla on YouTube-palvelussa viisi videota, mutta tarkoituksena olisi alkaa nauhoittaa enemmän materiaalia. Kaikki palveluun ladatut videot ovat näkyvillä. Kukin hänen videoistaan on kerännyt joitakin tuhansia katsojia, ja hänen ensimmäinen videonsa on ladattu palveluun neljä vuotta sitten.

⁴ Haastateltavien anonymiteetin takaamiseksi en käytä heidän oikeita nimiään.

Jennan muut harrastukset ovat vähäisiä, eikä hän pääse toteuttamaan musiikillista lahjakkuuttaan myöskään muiden musiikkiharrastusten parissa. Puhelimesta keskustellessa Jennan puherytmi on muita informantteja hitaampi, hän tuntuu harkitsevan tarkkaan sanojaan eikä anna ajatuksen virrata hallitsemattomasti. Hän myös kysyy tutkimuksestani vähemmän kuin muut. Nämä huomiot yhdistettynä Jennan elekieleen tämän lataamalla videoilla, kuvailisin häntä enemmän introvertiksi kuin ekstrovertiksi ihmiseksi.

7.2.2 Jennan motiivitekijät

Jennan on ainut neljästä informantista, jonka lausumissa näkyy selvimmin *Yhteisöllisyys ja sosiaalisuus* -yläkategoriassa. Hänen kiinnostuksensa YouTubessa laulamista kohtaan syntyi siitä, että muista yhteyksistä tuttu ystävä oli ladannut palveluun videoita, joissa soittaa kitaraa. Jenna sanoo tuntevänsä myös joitain muita videoita ladanneita soittajia muuta kautta, kuin YouTubesta. Muita laulajia hän ei kuitenkaan tunne internetin ulkopuolella.

Jenna seuraa aktiivisesti muita laulajia ja vaikuttaa melko aktiiviselta YouTube-laulajalta kaverisuhteiden luomisessa. Yhtä YouTuben kautta löytynyttä kontaktia hän jopa kutsuu nimellä ”ystävä”.

No aika moni pyytää mua silleen kaveriks ja mie pyyän joitaki ja... On siellä kyllä silleen ihan mukavia ihmisiä joitten kans saattaa jotaki välistä kirjotellakki.

Tuolla oli tolla Justin Bieberillä oma tunnus ja se ei ollu kato vielä tullu julkisuutee, nii sitte sen kans jotaki kirjottelin vähäse. No nyt tuntuu hullulta ku se on sitte suosittuki ihmene nii...

Oha se mukava sieltä löytää joku jonka kanssa vettää vaikka jonku dueton tai jonku.

Kysyttäessä YouTubessa laulamisen hyötyjä Jenna mainitsee uudet ystävyysuhteet.

No toivottavasti positiivisia kommentteja ja varmaan sitte uusia tuttaviasi.

Seuraavaksi eniten Jennan lausumat tukevat *Halu harrastaa musiikkia* -yläkategoriaa. Hän sanoo pitävänsä karaoken laulamista, ja tekee tätä kotioloissa lähes päivittäin. Jennan musiikkiharrastus pohjautuu lähinnä omaan tekemiseen, ja YouTubessa laulamisen välineettömyys on mataloittanut kynnystä laittaa omia videoita julkiseen jakeluun. Jennan halusta harrastaa musiikkia kertoo sekin, että kysyttäessä tulevaisuuden tavoitteista, hän mainitsee toiveista oman bändin kasaamisesta.

Jennan lausumista löytyy myös viitteitä *Huomionhakuisuus*-kategoriaan. Karaoke on yksi Jennan harvoista muista harrastuksista, ja kuten edellä jo kävikin ilmi, hänen mukaansa videoiden jakaminen palveluun kannattaa muun muassa siksi, että laulaminen saattaa tuoda ”positiivisia kommentteja”. Jenna haluaa hioa esityksensä hyvälaatuiseksi ja toivoo sitten saavansa mahdollisimman paljon katsojia videoilleen.

Niinkö saman laulun laulaa monta kertaa että mie saan sen kuulostamaan minusta tarpeeks hyvältä, ja sitte ku laitan sen sinne nii mie sitte saatan käyä kyttämään moniko sitä on katonu niinku monta kertaa päivässä.

M: Onks susta toivottavaa että mahollisimman moni löytäis sen videon susta siellä?

No olishan se kiva. Jos sais sinne vähän laitettua lissää videoita ja tälleen nii sitte ois mukava jos niinkö moni näkis tai löytäs sen sivun.

Kysyin Jennalta, minkä takia hän ajattelee, että laulajat lataavat itsestään videoita palveluun. Tällä pyrin todellisuudessa kartoittamaan laulajan omia motivaatioita ja tarkoitusperiään, mikäli on joitain sellaisia motiivitekijöitä mitä he eivät uskalla myöntää omalta kohdaltaan minulle suoraan. Jennan vastaus myötäilee muitakin motivaatiotekijöitä, joita haastattelun aikana on käynyt ilmi.

No mie luulen että semmoset ihmiset laittaa sinne videoita jotka ajattellee että niillä on hyvä ääni ja ne haluaa sit että muutki näkkee sen nii varmaan se ehkä on.

Jenna ei kuitenkaan usko, että hänelle kävisi justinbieberit, vaan vaikka menestys olisi toivottavaa, hänen mielestään menestyksellinen väylä pitäisi löytää muualta kuin YouTubesta. Kysyin häneltä, mitä hän reagoisi jos kykyjenetsijä ottaisi yhteyttä YouTubeen ladatun videon perusteella.

No oishan se kiva mutta vähän silleen niinkö... en usko että ihan tuota kautta saa niinkö semmosta mahdollisuutta.

M: Luuletsä että joku muu väylä olis sitte parempi julkisuuden hakemiseen tai tohon niinku menestymiseen musiikin alalla?

No varmaan joku mutta en kyllä vielä tiää että mikä.

M: Ootko sä ite kokeillu jotai toista väylää?

Öö en oo.

M: Voisko se olla sulle semmonen niinku asia mihin sä pyrit vai pitäisit sä musiikin mieluummin ihan harrastuksena?

No kyllä mie uskon että mie yritän jotakin kautta jossain vaiheessa sitte ku mie tunnen ite että mie oon sillee niinkö valmis.

Jenna myös mainitsee useampaan otteeseen positiiviset kommentit ja yksityisviestit, jotka ovat kannustaneet häntä jatkamaan lauluharrastusta ja videoiden lataamista.

Jennan lausumat puoltavat sitä, että hän saa laulamisestaan myös *konkreettista hyötyä*, vaikkei hän uskokaan saavansa läpimurtoa YouTube'n kautta. Hän myöntää, että rohkeus on karttunut YouTube-harrastuksen myötä.

No kyllä miust se vie ehkä vähä sitä esiintymisjännitystäki pois, että justii se hyvä kommentti, että -- oikeestaan silloin ku mie sinne laitoin videoita nii mie en uskaltanu oikeestaan esiintyä ollenkaan ja kyllä se esiintyminen on ainaki nytte parantunu huomattavasti eli en jännitä enää niin paljon.

Viimeisten vuosien aikana, jolloin hän on ollut aktiivisempi YouTube'ssa, Jenna on ehkä tietämättäänkin myös selvästi kehittynyt laulajana. Tätä sivutaan Jennan vastauksessa, kun kysyin lempiesiintyjää.

Timo Kotipelto ja no Hietalan Marko ja nyt on alkanu kiinnostaa, tai no aina on kiinnostanu niinko hevimusiikki, ja nyttekö ei ole silleen niinko uskaltanu käyttää ääntä, -- ku on niinku löytäny niinkö itelle sen heviäänenki silleen että saa sen äänen kunnolla ulos.

Konkreettinen hyöty -kategoria ei kuitenkaan kokonaisuutena korostu Jennan kohdalla, sillä hän useaan kertaan haastattelun aikana epäilee YouTuben hyödyllisyyttä esimerkiksi bändin kasaamisen tai julkisuuteen pääsemisen kanssa, vaikka duettokaveri palvelun kautta löytyisikin.

7.3 Irene

7.3.1 Taustaa

Pääkaupunkiseudulla asuva 19-vuotias Irene on neljästä nuoresta naisesta saavuttanut eniten suosiota YouTubessa lauluvideoillaan, neljän vuoden aikana ladatuista videoista jotkin ovat keränneet jopa satojatuhansia katsojia. Puhelun perusteella ei heti uskoisi, että kyseessä on melkoisen suurta suosiota niittänyt nuori laulajanalku, sillä puhelimesta Irene vaikuttaa melko ujolta tytöltä, joka ei osaa itsekään selittää, miksi juuri hänen videonsa ovat saaneet niin suuren suosion. Parilla muulla tytöllä puhe pulppusi niin, ettei tarvinnut monella kysymyksellä ohjailta haastattelua, mutta Irene ei osannut avata laulukokemuksiaan tai motiiveja tekemisen taustoilla yhtä omaaloitteisesti. Haastattelumateriaalin niukkuudesta johtuen myös Irenen motiivitekijöiden päättelemine ei ollut yhtä vaivatonta kuin muiden informanttien kohdalla.

Irenen mutkattomat videot eivät kosiskele yleisöä millään erityisillä efekteillä, vaan juju lienee yksinkertaisesti sievän tytön herkässä, puhtaassa äänessä, joka sopii täydellisesti muun muassa rock-balladien tulkintaan. Irenen suosio on huomattavan suurta kun otetaan huomioon myös se, ettei tyttö ole käynyt laulutunneilla ennen videoiden lataamista palveluun. Irene soittaa myös pianoa, mutta sitäkin ilman mitään opetusta, vain korvakuulolta. Irene on jonkin verran jopa päässyt esiintymään liveinä esimerkiksi tilaisuuksissa. Hän on kyllä ajatellut hakea tukea harrastukselleen musiikkiopistosta tai vastaavasta oppilaitoksesta.

Käytännössä kaikki hänen lataamansa videot ovat lauluvideoita. Ainoastaan yksi Irenen videoista poikkeaa muista selvästi, sillä se keskittyy musiikin sijasta perheen lemmikkiin. YouTube on myös Irenen pääasiallinen kanava videoiden lataamiseen. Hän on laittanut pari videota myös Facebookin ja ehkä myös MySpacen kautta, mutta tästä Irene ei ollut varma.

7.3.2 Irenen motiivitekijät

Irenen kohdalla lauluvideoiden lataamisen motiivitekijät ovat nähdäkseni muuttuneet toiminnan jatkumisen myötä. Aivan ensimmäisen sysäyksen ovat hänen kertomastaan päätelleen antaneet *Emotionaaliset motiivit* ja näistä tarkemmin sanottuna inspiraatio, taiteen palo toteuttaa itseään. Edesauttavana tekijänä voitaisiin sanoa *Yhteisölliset ja sosiaaliset* motiivit, sillä ennen ensimmäisen videon lataamista Irene oli tarkkaillut muita laulajia jo jonkin aikaa.

M: Mistä sait idean lauluvideon tekemiseen ja sen lataamiseen YouTubeen?

Mä en tiedä... Mä siis katoin hirveen paljon niin muita, näit amerikkalaisia ja muita, jotka on laittanu sinne videoita. Ja sit mä sain sellai inspiraation et... Tai silleen tuli et vois ehkä itekki laittaa.

Emotionaalsiin motiiveihin viittaavat myös ne positiiviset tunteet, joita Irene videoidensa lataamisesta saa. Irene myös lukee saman tien katsojien kirjoittamat kommentit, kun hän on saanut sähköpostiinsa ilmoituksen uudesta kommentista.

No totta kai on kiva kuulla että ihmiset tykkää, ja kaikki mitä ne kirjottaa, niin ei oo tullu ajatelleeks et miten voi vaikuttaa toisiin ihmisiin silleen laulullaan.

Siinä vaiheessa, kun YouTube-laulaminen poiki suosiota ja sitä kautta myös aukaisi ovia, Irenen motiiveissa laulamisen taustalla on tullut vahvemmin esille *Konreettinen hyöty*. Irene myöntää, että levy-yhtiöt ovat ottaneet yhteyttä YouTube-esiintymisen perusteella. Hän on myös huomannut, että videoiden lataaminen on auttanut kehittymään laulajana ja kartuttamaan rohkeutta, mutta tämä motiivitekijä ei selvästikään alkuvaiheessa ollut mukana toiminnassa.

Kyllähän ku niinku videoita tekee ja tolee äänittää, ni rupee huomaa niitä omia virheitä kauheesti ja takertuu niihin, ni kyl se nii auttaa rupee korjaa niitä ja toleen noin.

M: Onks kommentteista hyötyä tässä asiassa?

On niist jostai tosi paljon hyötyä, et rakentavaa on tullu ja sillee.

Nii monest kommentista niin paljon oppinu silleen, että ennen saatto olla aluks kun tuli pahaa kommenttia ihan silleen maassa ja tälleen, että sitten on ruvennu siihen tottumaan kaikkiin niihin kommentteihin. -- Ja sit että ei niinku niinkään takerru niihin. Siis totta kai negatiivisetkin kommentit pitää ottaa silleen niinku rakentavana, mut niihin ei tarvii sit rupee laittaa viestiä että ”kyl sä oot väärässä” kun jotkut ehkä tekee.

Toisaalta yhtenä Irenen merkittävänä motiivikategoriana voidaan pitää myös *Halua harrastaa musiikkia*, sillä hänellä ei ole säännöllistä muuta kanavaa musiikin harrastamiseen, ja musiikillinen taustakaan ei ole kovin vahva. YouTube-laulaminen on siis helppo tapa harrastaa, kun julkisia esiintymisiä ei ole luvassa. Irene on ollut monessa kohtaa laulu-uransa aikana oma-aloitteinen, minkä lienee yksi syy melko hyvään menestymiseen vailla musiikillisia opintoja. Muutaman kuukauden päästä Irenen koulu loppuu, ja musiikki kyllä näkyy tulevaisuudensuunnitelmissa.

No syksyl mä niinku aattelin jotain musiikkiin liittyvää et se on varmaan ykkösjuttu. -
- Tietenki musiikki on semmonen mitä mä haluan tehdä, ja sit sivuna sitä jos jotai muuta.

Sosiaaliset motiivit eivät Irenen kohdalla alkusysäyksen jälkeen kovin merkittävä tekijä, mutta ne eivät ole jääneet täysin poiskaan. Irene vastailee parhaansa mukaan kaikkiin viesteihin, eikä häntä häiritse, jos ihmiset ottavat kontaktia. Irene on harkinnut jopa yhteisproduktioita muiden YouTube-laulajien kanssa.

Kyl joittenki muitten laulajien kans niinku ulkomailta on tullu jotain niinku sanottua, mut ei niinku mitenkään silleen erityisemmin.

On siellä paljon semmosia jotka haluaa tehdä muitten kanssa. Et mullon tosi paljon ideoita nyt tullu, missä niinku kaks YouTube-laulajaa on tehny yhteisen videon issä ne laulaa niinku kahestaan. -- Kyl mulle yks tuli joskus puhumaan siitä että tekis [yhteisvideon], mutta nyt ei oo niin aikaa ollu ihan hirveesti siihen, että kyl varmaan jossain vaiheessa.

Toisaalta muulla yhteisöllä näyttäisi olevan osansa siinä, että Irene ylipäätään jatkaa videoiden tuottamista ja niiden lataamista YouTubeen muiden nähtäville. Kysyin Ireneltä, miksi hän on päättänyt jatkaa videoiden lataamista.

No en mä tiedä... Se varmaan et ku monet ihmiset tykkäs siitä ja toivo niinku lisää. Monet on niinku toivonu kans multa biisejä ja tolle.

Mitä tulee *Huomionhakuisuus*-kategoriaan, Irene vaikuttaa tulevalta tähdeltä siinä mielessä, että hän näyttää esiintyvän mielellään, eikä ollenkaan panisi vastaan julkisuudelle, mikäli tie laulu-uraan avautuisi.

No tietenkin se ois kiva päästä johonkin tai päästä niinku laulaa enemmän ihmisille silleen, ja et en mä tiedä, mä oon aina halunnu niinku sitä että tai niinku laulaa.

M: Onko sulla toiveena se että saisit paljon katsojia ja tulisit nimenomaan musiikin kautta julkisuuteen?

Kyl mä haluisin et niinku musiikin kautta justiin.

M: Kiinnostaaks sua ihan tähteys?

Mmmh kyllhän se kiinnostaa, mut sit ku mietti et siin on huonotki puolensa. Mutta kyl silleen, kyl mä haluisin niinku ihmiset tulis kuunteleen mua ja tykkäis ja tolle.

Erikoista kyllä Irene ei kuitenkaan tunnu odottavan tai edes haluavan saada erityisen suurta katsojamäärää YouTubeessa – hänet on vain sattunut löytämään melkoisen suuri yleisö ympäri maailmaa. Irene ei kerro käyttäneensä markkinointia tai muita kikkoja katsojia haaliakseen. Toinen tai kolmas Irenen lataama video yhtäkkiä vain räjäytti potin.

M: Miltä susta tuntu kun sulla olikin siellä yhtäkkiä 100 000 katsojaa?

En mä tiä, en mä yhtään ajatellu silleen, en tiä. Mä mietin vieläkin välillä et miks niitä on niin monta.

7.4 Meiju

7.4.1 Taustaa

Keski-Suomesta kotoisin oleva 27-vuotias Meiju on informanteista ainoa, jolla musiikkiharrastuksesta on tullut ammatti. Muutenkin hänen musiikillinen taustansa on vahvin, sillä hänen äitinsä on musiikin alan ammattilainen. Tämän mukana Meiju on kulkenut kuoroharjoituksissa pienestä pitäen, joten Meiju ei osaa tarkalleen arvioida, minkä ikäisenä musiikkiharrastus on hänellä alkanut. Haastatteluhetkellä Meijulla on musiikkipedagogin tutkinto, ja hän tekee maisteritutkintoa musiikkikasvatukselle samalla kun on jo työllistynyt alansa työpaikkaan.

Meijulla on haastatteluhetkellä YouTube-tilillään kuusi lauluvideota ja näiden lisäksi kaksi tanssivideota. Hänellä on myös MySpace-tili, missä musiikkia on ollut esillä jo aikaisemminkin. Kovin usein Meiju ei videoita lataa, vaan videon lataamiseen täytyy olla hyvä syy. Meiju ei näe YouTubea sellaisena väylänä, jonka kautta kannattaisi hakea kuuluisuutta. Sen sijaan hän pitää YouTube-tiliä, kuten MySpaceakin referenssinä mahdollisia keikkapyyntöjä silmälläpitäen.

Meiju eroaa muista haastateltavista myös siinä, ettei hän halua hioa esityksiään viimeiseen asti ennen sen lataamista YouTubeen. Hän sanoo olevansa ”inhimillisyyden lähettiläs” ja näkee huolestuttavana sen ilmiön, että kaupallinen musiikki hiotaan tietokoneohjelmien avulla epäluonnollisen puhtaaksi.

Ihmiset altistuu niinku semmoselle musiikille mikä on silleen niinku ylihuoliteltua ja täysin epäinhimillistä. Ja must se on niinku hirveen sääli niinku oppilaitten kannalta, ja niinku kaikkien kannalta, et annetaan niinku semmonen kuva, niinku se olis muka mahdollista. Et ihminen pystys sellaseen.

Haastattelun aikana Meiju luonnehtii itseään omapäiseksi, ja muutenkin haastattelun aikana saa sellaisen kuvan, että Meijun itsetunto on hyvin kohdillaan. Negatiivisia kommentteja ei ole osunut hänen kohdalleen, mutta Meiju muun muassa antaisi myös

negatiivisten kommenttien pysyä videon yhteydessä, sillä kaikilla on oikeus sanoa mielipiteensä.

Toinen mielenkiintoinen piirre Meijun luonteessa on se, että hän innostuu helposti monista asioista, mutta innostus myös lopahtaa yhtä nopeasti. Tällä hän selittää sitä, miten musiikista tuli ammatti vähän huomaamatta; musiikki on koko ajan kulkenut matkassa, ja lopulta elämä vei musiikillisen ammatin pariin. Omien sanojensa mukaan Meiju ei kuitenkaan edelleenkään ole varma, mitä haluaa elämässään tehdä.

7.4.2 Meijun motiivitekijät

Meijun näkyvin motivaatiokategoria on selvästi *Konkreettinen hyöty*. Koska hänellä on jo musiikillinen ura, eikä hän tavoittele YouTuben kautta suurempaa kuuluisuutta, Meiju ei ole ladannut videoita tavoitellakseen suurta näkyvyyttä. Ensimmäisen kerran Meiju latasi videot YouTubeen noin vuotta ennen haastatteluajankohtaa, sillä hän oli kuvannut videot laulukilpailuun osallistumista varten. Videot auttavat Meijua kehittymään laulajana, ja hän uskoo, että videotreenit hyödyttäisivät muitakin laulajanalkuja.

Lähinnä kuvaan just niinku silleen omaa kehittymistä varten ja silleen, et sit niinku kattoo -- mitä pitää työstää ja näin ja se on niinku omaa treenimatksua.

Periaatteessahan se voi olla kelle tahansa hyödyks ensinnäki just se että kuvaat ittees että sä näät mimmonen se niinku on, ja voihan se olla sellanen motivaattori niinku treenata.

Lisäksi videot toimivat hyvin referenssinä, eräänlaisena käyntikorttina, joilla voi tilaisuuden tarjoutuessa helposti näyttää osaamistaan.

Sit sitä on hyvä olla, voi olla että jos tulee joku tilanne että pitää antaa jotai referenssiä johonki, jos haluaa vaikka keikalle jonnekki ja näin nii sit voi niinku sanoo et no käy siel kattoo. Mäki laulan hirveen monenlaista. Et jos joku on kuullu jossain tilaisuudessa mun laulavan niin se ei välttämättä niinku tarkota sitä että mä laulaisin aina samallailla.

Halu harrastaa musiikkia -yläkategoria ja tästä kategoriasta nimenomaan YouTubeessa laulamisen helppous tulee myös esille Meijun haastattelussa. Tämä näkyy erityisesti siitä, mitä Meiju kertoo ensimmäisen videonsa lataamisesta YouTubeen.

Mä kuvasin niinku sitä kisaa varten DVD:n. Laitoin sen sitten sinne kun mä ostin Macin, sit se kävi niin helposti. Mä tein sen DVD:n ja sit sillä iMovie-ohjelmalla sitä leikkelin ja näin, ja sit siellä oli suoraan sellanen valikossa, et julkaise, niin se oli niin älyttömän yksinkertasta ja helppoo. -- Koko tämä niinku tekninen hallinta perustuu siihen et mullon Macci ja se on vaan niin paljo yksinkertaseempaa.

Myöhemmin kysyin suoraan Meijun tavoitetta, mitä hän laulamisaan haki, kun latasi videon YouTubeen. Vastauksessa Meiju palaa iMac-koneen ja YouTubeen helppouteen.

Se tuli ihan sen Macin kautta, ja sen iMovie-ohjelman kautta, et okei laitetaan. -- Mulla oli MySpace aikasemmin jo, niin se on aika pieni askel silleen.

Meijun halusta harrastaa musiikkia kertoo toki myös se, että hän on opiskellut itselleen musiikin alan ammatin. Meijusta kuitenkin tuntuu, ettei hänestä ole tähtimusiikoksi, joten hänen kohdallaan on vaisusti lausumia, jotka viittaisivat *Huomionhakuisuus*-kategoriaan.

Niinku tavallaan seittemän vuotta oon opettanu laulua, ja mä nautin siit opettamisesta periaatteessa, ja sit välillä tulee se fiilis että no olis ehkä ihan kiva ite laulaa enemmän. Mut sit taas tulee niinkö se et jotenki se kaikki et ku ei jaksu myyä niitä keikkoja ja ei jaksu markkinointiin panostaa ja mä en oo sellanen et... Mun on kauheen vaikee niinku tyrkyttää itteeni mihinkään että et jotenki se et must ei oo niinku siihen ehkä kaikkeen oheiseen. Et ihan se ite laulaminen ois kivaa, mut sit laulajan ammatti vaatii sitä sellast et niinku jaksaa punnertaa eteenpäin.

Meiju ei katso tehneensä paljoakaan sen eteen, että saisi katsojia YouTubeessa oleville videoilleen.

Mä en oo mitenkään aktiivisesti tehny semmosta työtä että mä saisin niinku kauheesti niitä [katsojia]. En käy esimerkiksi itte nitä joka ilta soittamassa että... Varmaa saattaa olla, en tiiä onko semmosia jotka tekee sitäkin, tai niinku ankaraa markkinointia et käykää kuunnelkaa käykää kuunnelkaa.

Karaokesta kysyttäessä Meiju jopa sanoo, että tuntee syyllisyyttä esiintyessään areenalla, joka on tarkoitettu maallikkomuusikkojen käyttöön. Hän mieluummin jää sivuun, kuin varastaisi shown harrastelijalaulajilta.

Mä en tiiä mist se tulee mut mä koen syyllisyyttä siitä että mä menen sinne ammattilaisena vetämään. Se on kansalle semmonen paikka missä saa loistaa, mulla on muutenkin tilaisuuksia laulaa. Mä mietin sitä miltä tuntuu niistä muista ihmisistä et sinne menee joku ammattilainen ja ite menee sen jälkeen.

Meiju kuitenkin myöntää, että videoiden yhteyteen kirjoitetut positiiviset kommentit tuntuvat mukavalta.

Kyllähän se niinku lämmittää, tommonen positiivinen kannustus. -- Mut että se ei oo niinku se itse tarkoitus, et se oli ihan kiva yllätys.

Meiju on siis selvästi sen tyylinen YouTube-laulaja, joka on ladannut videoita palveluun järkisyistä, eli lähinnä konkreettisen hyödyn vuoksi. Emotionaaliset motiivit tulevat esiin ainoastaan puhuttaessa musiikin harrastamisesta yleensä. Seuraavassa lausumassa Meiju pohtii, miksei tähteys viehätä häntä.

Sellanen menestymisen takia ponnisteleminen ei niinku palkitse mua että mä tarviin niinku välittömän mielihyvän. Mä en jaksa sillä tavalla pusertaa -- se pitää niinku tulla siinä hetkessä se fiilis laulamisesa.

Must tärkein tavote on saada se niinku ilo, ilo siit laulamisesa ja omien tunteiden käsitteleminen ja tämmönen. Ja ikään kuin herättää niit tunteit, et jos mä koen et mä avoimesti laulaen pystyn käsitteleen jotain tuntemaan jotain tiettyjä tunteita, -- vahva tunnereaktio sieltä et mikä se on mulle niinku tärkeempää.

7.5 Elli

7.5.1 Taustaa

17-vuotiaan helsinkiläisen Ellin musiikillinen tausta on melko vähäistä, mutta hän on ottanut klassisen laulun tunteja vuoden ajan 14-vuotiaana. Klassinen laulu ei kuitenkaan ollut Ellin ”juttu” joten laulutunnit jäivät. Mitään muutakaan vakinaista harrastusta

Ellillä ei tällä hetkellä ole, vaikka mielenkiintoa löytyy musiikin lisäksi kuvataiteeseen ja runoiluun.

Haastatteluhetkellä Ellillä on YouTubessa kymmenkunta videota. Aivan ensimmäinen video oli nauhoitettu hänen idolinsa kunniaksi – tässä videossa Elliä itseään ei näy. Muissa videoissa Elli laulaa kameran edessä taustanauhan päälle. Hän on jättänyt tililleen näkyviin myös alkuaikoina ladattuja videoita, vaikka ne hänen omasta mielestään ovat huonompia näytteitä hänen osaamisestaan. Lisäksi hän antaa myös negatiivisten ja epäolennaisten, kuten ulkonäköön liittyvien, kommenttien olla videoiden yhteydessä. Näistä seikoista voisi päätellä, että Ellin itsetunto on melko vahva, mutta hän kuitenkin sanoo myös, ettei kykenisi esiintymään suurelle yleisölle, eikä haluaisi kavereidensa löytävän näitä videoita. Ellillä on ehkä liiankin kanssa jalat maassa myös sen suhteen mitä tulee hänen omiin taitoihinsa, sillä useaan otteeseen haastattelun aikana hän kehuu vuolaasti muiden YouTube-laulajien ja -soittajien taitoja, eikä ajattele alkuunkaan voivansa kuulua YouTuben parhaiden esiintyjien joukkoon. Elli miettii myös paljon sitä, mitä muut hänestä ajattelevat.

Mä huomaan et mä otan siitä liikaa stressii jos mullon kauheesti tilaajia ja mun pitäis joka viikko tehdä uus video. Mä en jotenki pysty siihen.

Ihmistyyppinä Elli osoittaa ekstrovertin luonteenlaadun piirteitä – haastattelu kestää lähes kaksi kertaa pidempään kuin muilla informanteilla, ja keskustelu luisuu välillä sivuraiteille, vaikkamme ole aikaisemmin ollut missään yhteyksissä keskenämme. Elli seuraa aktiivisesti myös muita YouTube-laulajia, eikä pelkää ottaa kontaktia muihin esiintyjiin.

7.5.2 Ellin motiivitekijät

Neljästä informantista erityisesti Ellin kohdalla näkyy kaikkien viiden kategorian motivaatiotekijöitä. Näistä vahvimaksi nousee *Halu harrastaa musiikkia*. Elli on innokas karaoken laulaja, ja muutaman kerran hän on päässyt myös esiintymään yleisön edessä. YouTube on helppo tapa toteuttaa taiteellisuuttaan silloin, kun muut keinot eivät ole käytettävissä.

Se on tiätsä silleen harrastus, mä tykkään laulamisesta niin se on kiva silleen osottaa se muille, että voi katella silleen vaikka, siis itelle se on tosi tärkeätä.

Elli myös toteaa, ettei erityisemmin halunnut että kaverit löytäisivät Ellin lauluvideoita. Ystävät olivat kuitenkin törmänneet videoihin, eikä Elli kuitenkaan kieltänyt katsomasta niitä. Mieluummin hän kuitenkin esiintyisi internetissä tuntemattomalle yleisölle.

Mun kaverit on löytäny ne, osa mun kavereista, ja tota öö no mä laittanu vastaan tai mitään, ne oli tietenkä tosi silleen et joo hienoa tosi kivaa jee jee. En sit mitää viittä et ”ätkää kattoko ätkää kattoko” sanoo. Se oli ihan miellyttävä yllätys tavallaan kumminkin, en mä mitään kaksoiselämää halua elää tälleen.

Ku mä en silleen laajemmalle yleisölle, mä en uskalla livenä vaikka esiintyä, niin toi oli semmonen, niinkun emmä tiedä, se on helpompaa netin kautta kumminkin aina. Ku ei tarvi niinkun nähdä yleisöä, kun yleisö on semmonen niinkun nettiyleisö, semmonen piilotettu yleisö jos ymmärrät.

Musiikin harrastaminen on ollut Ellin haaveena jo kauan aikaa, ja tulevaisuudessa hän haluaisi olla musiikin kanssa tekemisissä täysipainoisemmin.

Mä en ollu musiikin kans tekemisissä oikeestaan ollenkaan, et se oli vast ku mä löysin sillon 13-vuotiaana, ja sit se jotenkin tuli heti semmoseks et mä haluisin tehdä ja tästä mä tykkään ja tälleen näin. Et oishan se hienoo olla joku kiertelevä artisti, se ois tosi tosi hienoo. Mutta samalla mä ajattelin hankkia kyllä koulutuksen johonkin muuhun koska mä en osaa kumminkaan lukee edes nuotteja

Joku ammatti kumminki tietenkä pitää hankkia ja sit mä voisin tehdä musiikkia iha harrastuksena tota myöhemmin, jos se ei nappaa, mut se ois kyl tosi harmi, et kyl mä kauheesti haluisin tehdä [musiikkia].

Sit ehkä ku mä tuun Suomeen mä aion mennä pop-jazz-konservatorioon ehkä. Sit voisin mennä opiskelemaan vähän laulua niinkun kevyttä musiikkia.

Ellin harrastuneisuus näkyy myös siinä, että hän on itse tehnyt paljon työtä sen eteen, että löytäisi käytännön tietoa muun muassa laulutekniikoista.

Must tuntuu et se klassinen laulu ei hirveesti auttanu, se oli klassista, siinä oli ehkä vähän hengitystekniikkaa mut... Mä oon kauheesti ettiny tietoo netistä, kaikenmaailman tekniikoista ja et mä ymmärrän laulun tekniikkaa hyvin. Sitten niinkun vaan oon treenannu tosi paljon et mä niinku laulan, ja sit mä teen jotain harjoituksia. -- Kyl siitä huomaa silleen ihan ilman niinkun opettajaakin siin pystyy parantumaan tosi paljon.

Verrattaessa halua harrastaa musiikkia huomionhakuisuuteen, Elli kertoo selväsanaisesti, että suurempi syy videoiden lataamiseen on yksinkertaisesti halussa laulaa.

Muut on aktiivisempia siinä et ne halua enemmän katsojia ja halua niin kun joka viikko ne tekee uuden videon ja tälleen näin, se on pyrkimyksenä niille, ne pääsee eteenpäin ja ne saa yhä enemmän katsojia ja julkisuutta. -- Mulle se on niinkun kun tekee mieli laulattaa, niin mä laitan sinne jotain. Ja totta kai, niinkun sanoin, niin kyllä mullakin on semmonen pyrkimus että saisin enemmän näkyvyyttä, mut se ei oo mun perimmäinen tarkoitus kuitenkaan.

Huomionhakuisuus kuitenkin näkyy jossain määrin Ellin haastattelussa, kuten tässä edeltävässä lausumassa. Elli ei selvästikään usko suureen menestykseen YouTubessa, sillä pitää muita laulajia itseään paljon parempina, mutta suuret katsojamäärät olisivat kuitenkin hyvin toivottuja. Elli sanoo haastattelun lomassa muun muassa, että kaikenlainen julkinen esiintyminen kiinnostaa. Elli myös sanoo seuraavansa aktiivisesti kommentteja, joita hänen videoidensa yhteyteen kirjoitetaan.

M: Onko sulla niinku tavoitteena se että kuitenkin mahdollisimman moni löytäis niitä videoita sieltä?

No periaatteessa joo. -- Siel on niin paljon ihmisiä et sielt on tosi vaikee nousta tosi tunnetuks ilman et tekee jotain muuten et laittaa pari videoo paris kuukaudessa. Mut ulkomaalaiset tietenkkin, mut ehkä lähinnä niinkun suomalaiset, et jos siit sais jotain näkyvyyttä niin sehän olis tosi hieno juttu.

Mä halusin ehkä tuoda esille enemmän että mä tykkään laulaa ja must se on kivaa, ja mä voisin esiintyä tälleen ihan julkisesti ja ottamaan niit tilaisuuksia mitä tulee silleen ihan netin ulkopuolellakin.

Toisaalta Elli ei ole halukas tekemään kovin paljoa töitä sen eteen, että hän olisi tunnettu nimenomaan YouTubessa.

Must on kiva jos satunnaisesti joku näkee mun videon ja kommentoi niin se riittää. Mä en niinku vaadi sitä tiätsä et ne tilaa mua silleen, mua se ei haittaa ja mullei oo mitään innostusta mainostaa itteeni siellä silleen. Totta kai mä tykkään jos paljon ihmisiä käy kattomassa ja kommentoi, mut ei mulloo vaikka mitää hinkua olla tosi tunnettu YouTubessa.

Tässä vaiheessa epäilen kuitenkin, että vaikka Elli ei aktiivisesti toimi tunnettuvuutensa puolesta, häntä ei haittaisi, vaikka kuuluisuus sattuisi osumaan kohdalle. Tätä ajatusta tukevat myös jotkin lausumat myöhemmin haastattelun aikana, kuten kysyttäessä siitä, minkähän takia YouTubesta löytyy niin paljon laulajia.

Must tuntuu et hirveän monel kyl on tota tavallaan semmonen palo siihen et ne löydettäis ja et ne ois niinkun seuraavia justin bieberitä. Et kyl must tuntuu et siel on hirveesti sellasia.

Mä pidän silmät auki kaikille tilaisuuksille [laulamiseen] että tota, sit niinkun jos tulee tilaisuus niin sit mä otan sen ehottomasti.

Kyl mä haluisin tehä ihan kauheesti musiikkia. -- Et kyl mä aion niinkun yrittää tätä laulamista kattoo, et jos se vaik veis mut johonki se ois kivaa.

Ellin kohdalla näkyy voimakkaasti myös *Konkreettinen hyöty* -kategorian motiivitekijät. Kuten oli Jennan kohdalla, Elli ei välttämättä itsekään tiedosta, että hänen toimintansa YouTubessa on tuottanut tulosta muun muassa niin, että hänen rohkeutensa on karttunut ja esiintymisensä parantunut.

Kyl tuntuu et ne [videot] on parantunu aiemmista. -- Mäkin välillä katselen niitä ja mietin mites mä nyt oon parantunu, et kyllä mä nyt haluan ainakin itelläni pitää ne videot vaikka en netissä pitäis.

Viime aikoina varmaan parin vuoden aikana oon alkanu laulaa vähän enemmän livenä, on tullu tilaisuuksia ja sit mä oon kauheesti jännittäny. Mut sit se on kumminki menny ihan hyvin. Nyt mua ei itses livejutut ei enää niin paljon jännitä. -- Ennen nit videoita en mä oo varmaan tainnu uskaltanu kauheesti livenäkään laulaa. Se oli sit sen jälkeen tavallaan et mä sit niinku ehkä aloin, mä en niinku enää jotenkin mä halusin ehkä tuoda esille enemmän, että mä tykkään laulaa, ja must se on kivaa, ja mä voisin esiintyä tälleen ihan julkisesti ja ottamaan nit tilaisuuksia mitä tulee silleen ihan netin ulkopuoleltakin.

Ellin mukaan YouTubessa laulaminen on erinomaista valmennusta erityisesti live-esiintymisiin – niin hyvässä kuin pahassa.

M: Minkälaisille tyypeille sä suosittelisit laulamista YouTubessa?

Ehkä sellasille jotka tavallaan niinkun pelkää vaikka esiintymistä oikeessa elämässä vielä, et ei niinkun uskalla viel esiintyä livenä niinkun ihmisjoukolla joka on ihan livenä siinä edessä. Niin se voi olla ihan hyvää harjotusta laittaa nettiin, niin siitä saa

niinkun... jos tota ei oo ihan varma vaik omista kyvyistään niin se on kumminkin parempi laittaa vaik nettiin ja odottaa sit palautetta.

Jos esiinnyt liveyleisölle, [ja] sä oot tosi huono, ne ei ehkä sano mitään, ne sanoo et ihan hyvin vedetty ja tälleen. Mut netissä kumminkin saat tietää et oot tosi huono, niin sit se on tosi noloo sulle, mut netissä se ei oo niin noloo jos sä saat tietää että sä oot vähän huono. -- Se valmistaa siihen niinkun kritiikkiä mitä pitää sit ottaa vastaan jos haluaa ihan oikeelle yleisölle esiintyy.

Ellin kohdalla musiikillinen ura pääsi myös konkreettisesti eteenpäin YouTuben avulla, sillä hänet kutsuttiin videoiden perusteella tuotantoyhtiön koelauluihin oikeaan äänitysstudioon. Vaikkei tämä poikisi sen suurempaa menestystä, Elli sai kuitenkin arvokasta kokemusta.

Yhellä nettisivula etsittiin niinkun semmosta, etsittiin ihmisiä studioon laulamaan niinkun tota laulamaan liveinä omia biisejä tai jotain tällasta näin. Ja sinne pysty lähettämään ilmoituksia tai semmosia et mä voisin tulla et hei. Ja mä lähetin sinne ilmoituksen ja laitoin siihen mun YouTube-tunnuksen kun se on hyvä näyttö siitä mitä mä osaan, tosi hyvä käyntikortti niin sanotusti. Mä sit lähetin sen ja mä sit pääsin niinkun studioon laulamaan. -- Mä niinkun lauloin niiden omaa tuotantoa yhtä biisiä, se tehtiin aika monta kertaa, ja sitten kans tota pystyin valitsemana itse biisejä mitä mä halusin kokeilla. Ja siinä oppi studiossa työskentelyä, se on tavallaan se perimmäinen tavoite et pääsi studioon kokeilemaan millasta se on, ja se oli tosi kivaa tosi kivaa, mä tykkään siit kauheasti.

Hän myös toivoo, että voisi käyttää jatkossakin YouTube-videoita referenssinä mahdollista ammatillista uraa silmälläpitäen.

Mä voisin käyttää niitä [videoita] silleen et mä voin lähettää niitä levy-yhtiöille niinkun tavallaan näytteeksi, ja siitä voi sit kattoo eteenpäin et mitä sit tapahtuu.

Ellin haastattelusta löytyy viitteitä myös *Emotionaalisiin motiiveihin* sekä *Yhteisöllisyyteen ja sosiaalisuuteen*, mutta ei niin paljon kuin kolmeen muuhun kategoriaan, joita käsittelin edellä. Elli sanoo tekevänsä uuden videon silloin, kun inspiraatio iskee.

Mä välistä muutun vähän laiskaksi ja mä en jaksa laittaa videoita. Mulle sit tuli [uudestaan] semmonen niinkun inspiraatio laittaa videotakin nettiin, ja kun mä lauloin sitä ennenki paljon, paljon oon laulanut niin tota sit tuli vaan jotenkin semmonen tiätsä, et niinku mitä mä nyt täs yksin laulan et vois saman tien laittaa vaikka vähän nettiin.

Siit tulee semmonen niinku kiva fiilis, mä tykkään siitä koska ainaku on laittanu uuden videon nii sit sitä aina vähän niinku seuraa silleen niinku seuraavina päivinä, tavallaan oot kumminki jotenki ylpee siit videosta.

Myöhemmin Elli puhuu myös adrenaliinin tunteesta, jonka laulamisesta saa. Elli myöntää myös, että positiivinen palaute tekee hyvää itsetunnolle. Hän uskoo myös, että muut laulajat lataavat videoita YouTubeen saadakseen mukavalta tuntuva palautetta, ja toisaalta ”purkaakseen taiteellisuuttaan jakamalla sitä”.

Totta kai ne [kommentit] tuntuu tosi tosi kivalta, ne saa aina semmosen hymyn huulille että... Ja sit niitä voi jälkikäteen katella sit niinku jälkikäteen katella niit kivoja kommentteja, niin siit tulee kans kiva fiilis. En mä tiä miten muuten mutta kiva fiilis siit tulee.

Kun haluat jakaa sitä osaamista niin sillen voi laittaa vaikka YouTubeen nettivideoita, ja siitä saa vähän niinku kivaa palautetta ja siit tulee kiva fiilis.

Elli ei ole ystäväystynyt YouTubeen kautta tapaamiensa ihmisten kanssa, mutta hän kuitenkin on jutellut muidenkin YouTube-laulajien kanssa, ja joidenkin kanssa useampaan otteeseen. Hän itse ei kuitenkaan ole lisännyt yhtäkään kaveria, ja näkee monien kaveripyöntöjen taustalla olevan vain sen, että käyttäjä haluaa lisää näkyvyyttä. Hän ei myöskään tunne samankaltaisuutta näiden laulajien kanssa, jotka tavoittelevat vain mahdollisimman suurta yleisöä. Elli silti hyväksyy kaikki kaveripyynnöt, koska niistä saattaa olla samalla hänellekin samankaltaista hyötyä.

Elli kuitenkin kokee laulajien yhteisön hyvin kannustavaksi ja yhteishengen hyväksi, vaikkei olekaan muiden laulajien kanssa sen kummemmin ystäväystynyt.

Ei siel kyl kauheesti kilpailuhenkee [ole], se saattaa olla ehkä piilotettu ominaisuus siinä. Ehkä totta kai jokainen niinku tavallaan ehkä kilpailee, mut hyvin hyvin vähän. Must tuntuu et se on enemmän sellast yhteishenkee, et tavallaan mieluummin niinkun jaetaan ne katsojat kun yritetään saada ne katsojat niinkun pelkästään itselleen. Nää on kauheen mukavia kaikki esiintyjät mitä siel on ollu, ei kukaan oo tosi tyhmä, kaikki lahjakkaammat ihmiset siel yleisesti on tosi mukavia ja fiksuja, et ei mitään ongelmaa.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Neljän nuoren naisen haastattelut avasivat mielestäni hyvin motiivitekijöitä YouTube-laulamisen taustalla, mutta törmäsin myös moniin mielenkiintoisiin seikkoihin, joita en ennalta osannut odottaa löytäväni haastatteluista. He kaikki olivat hyvin erilaisia tapauksia, joten odotetusti motivaatiotekijöistäkin löytyi eroavaisuuksia, mutta kuitenkin yllättävän paljon myös samankaltaisuuksia. Se missä tyttöjen motiivit eniten erosivat toisistaan, olivat näiden toiveet videoiden lataamisen seurauksista.

Motiivitekijöistä *Yhteisöllisyys ja sosiaalisuus* olivat paljon pienemmässä roolissa, kuin mitä etukäteen arvelin. Vaikka yhdellä informanteista tämä motiivikategoria oli merkittävässä roolissa, kolmelta muulta tähän löytyi viitteitä hyvin vähän, jos lainkaan. Tyttöjä yhdisti se, että he halusivat esityksen löytävän katselijoita ennemmin muualta kuin omasta tuttavapiiristään – mikä olikin arvattavissa, kun kyse on YouTuben kaltaisesta, valtavasti käyttäjiä käsittävästä palvelusta.

On syytä pohtia, jäivätkö sosiaaliset motiivit kenties piiloon esimerkiksi valitsemani tutkimusmenetelmän takia. Haastateltavat puhuivat kuitenkin tästäkin aiheesta avoimesti ja lisäkysymyksiä jouduin käyttämään vain vähän, joten arvioni mukaan esimerkiksi kyselytutkimus ja sitä kautta määrällinen lähestymistapa olisi tuottanut samankaltaiset tulokset. Sen sijaan, laadullisen tutkimuksen avulla saan tarkempaa tietoa sosiaalisten kontaktien laadusta, en vain niiden määrästä. Haastattelujen valossa YouTube-laulajat eivät ole hakemassa toiminnallaan seuraa, mutta laulajien kesken vallitsee kannustava ja lämminhenkinen ilmapiiri. Muiden laulajien positiivisella palautteella on osansa toiminnan jatkumisessa, mikä kylläkin liittyy jo *Emotionaaliset motiivit* -kategorian kanssa.

Haastatteluiden avulla sain tietää myös sen, että ne jotka vaikuttavat sosiaalisilta ja aktiivisilta yhteisön jäseniltä, ovatkin hyvin usein aktiivisia ainoastaan promoamistarkoituksessa. Teinhän samaa itsekin etsiessäni haastateltavia tähän tutkimukseen: lähettäessäni heille yksityisviestin kommentoin aluksi muutamalla positiivisella ajatuksella heidän videoitaan, minkä jälkeen myin ajatuksen haastattelun antamisesta.

Toinen kategoria, joka tuli odotettua vähemmän esille, oli *Huomionhakuisuus*, vaikka kokonaisuutena ajatellen tämä nousee toiseksi merkittävimmäksi kategoriaksi. Oman ennakko-oletukseni (jonka parhaani mukaan yritin sulkeistaa) mukaan laulajien toiminnan taustalla olisi ollut nimenomaan omien taitojen ylpeilevyyttä lähentelevä näyttäminen. Toki tämäkin motiivitekijä löytyi lähes jokaisen laulajan taustalta jossain määrin, mutta pääasiallisena motiivitekijänä se ei ollut yhdelläkään informanteista. Luulisi, että haastatteluun olisi suostuneet ennemmin huomionhakuisemmat laulajat kuin huomiota välttelevät, joten aineistonkeruumenetelmässäkään tuskin on tässä kohtaa vikaa.

Toisaalta Huomionhakuisuus-kategoria on sidoksissa Yhteisöllisyys ja sosiaalisuus -kategoriaan. Huomiotahan haetaan nimenomaan muilta palvelun käyttäjiltä, joten voitaisiin ajatella, että halu tulla huomatuksi tai halu saada paljon kommentteja liittyy haluun olla osa yhteisöä.

Kaikki neljä naista huomioon ottaen suurimpana motiivikategoriana YouTube-laulajilla on nähdäkseni *Halu harrastaa musiikkia*. YouTubea kautta pääsevät esille ne, joilla on selvästi musiikillista lahjakkuutta ja hyvä nuottikorva, mutta joilla ei ole ollut tilaisuutta tuoda lahjakkuuttaan esille esimerkiksi musiikkiopistossa. Nuorten kohdalla yleensä vanhemmilla on suuri osa sen päättämisessä, mitä heidän lapsensa harrastavat. Musiikki ei ole myöskään halvin mahdollinen vaihtoehto tarjolla olevista harrastuksista, joten joidenkin opinnot saattavat tyssätä taloudellisiin haasteisiin. Tämän kaltaisille muusikonaluille YouTube on helppo väylä harrastaa, esiintyä ja edistyä.

Emotionaaliset motiivit ja Konkreettinen hyöty tulivat haastatteluaineistoissa myös esille, mutta näiden osuus jäi melko pieneksi muihin motiivitekijöihin nähden. Vaikka yhdellä informanteista konkreettinen hyöty oli merkittävin motiivitekijä, tämä ei edusta kovin suurta osaa kaikista YouTube-laulajista. Nekin, jotka nykyään saavat videoiden lataamisesta taloudellista tai muuta konkreettista hyötyä, ovat luultavasti alun perin ryhtyneet toimintaan muista syistä.

Emotionaaliset motiivit jäivät myös yllättävänkin vähälle merkitykselle. Toisaalta tämä motiivikategoria on limittäin kahden suuren motiivikategorian, halun harrastaa musiikkia sekä yhteisöllisyys ja sosiaalisuus, kanssa. Halu harrastaa on yleisemmän tason motivaatio, joka liittyy emotionaalisiin motiiveihin siinä vaiheessa, kun asiaa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin. Kipinä harrastamiseen lähtee siitä, että toiminnasta saa hyvän fiiliksen. Myös muiden laulajien kannustavista kommentteista ja palautteesta saa hyvän mielen.

Olen tyytyväinen kuitenkin siihen, että sain luotua informantteihini sen verran avoimen ja luottamuksellisen suhteen puhelinkeskustelun aikana, että emotionaaliset motiivit tulivat haastatteluissa useaan otteeseen esille. Arvelen, että emotionaalisten motiivien osuus olisi noussut hieman suuremmaksi, mikäli olisin voinut luoda läheisemmät suhteet haastateltaviin esimerkiksi toteuttamalla haastattelun pari kolme kertaa. Ehkä tällöin myös terapeuttien vaikutusten rooli olisi tullut selvemmin esille, sillä näissä haastatteluissa tämä motiivitekijä näkyi lähinnä rivien välissä. Haastateltavat kyllä myönsivät, että positiiviset kommentit ja kannustus – ja itse videon lataaminen – tuntuvat hyvältä ja tuovat itsevarmuutta, mutta eivät myöntäneet näiden tunteiden olevan pääasiallinen tarkoitus videoiden lataamiselle. Joka tapauksessa musiikin terapeutit vaikuttavat näkyvät myös tässä musiikkiharrastuksen muodossa, ainakin niin pitkään kuin yhteisön kommentit pysyvät kannustavina.

Haastattelujen tekemisen ja analyysin jälkeen näen myös oman laulukokemukseni eri valossa. Huomaan, että olen pelännyt liikaa negatiivisia kommentteja, sillä informanttien kokemusten mukaan yhteisö on melko lempeä ja kannustava. Tässä näkyy varmasti myös se, että muut käyttäjät yrittävät kommentoidessaan saada näkyvyyttä myös

itselleen. Tuskin alkaisin seurata YouTubessa sellaista käyttäjää, joka on antanut minulle kielteistä – saati asiatonta – palautetta. Näin ollen negatiivisia kommentteja näyttäisi tippuvan vasta siinä vaiheessa, kun laulaja on saavuttanut jo suuremman suosion ja sen myötä suurempaa näkyvyyttä laulajayhteisön ulkopuolelle.

Ymmärsin myös, mikä minun kohdallani meni vikaan siinä, etten saanut videolleni katsojia. Muutamalla ”kikalla” (joita ovat muun muassa muiden laulajien videoiden kommentointi, oman videon toistaminen moneen kertaan päivässä ja eri IP-osoitteista, tilien seuraaminen ja samalla omien seuraajien haaliminen) olisin saattanut saada videolle hyvinkin paljon suuremman katsojakunnan.

En ole kuitenkaan valmis laittamaan videota uudestaan jakoon. Ensimmäkin olen löytänyt aiemmin tekemästäni videosta jo paljon parannettavaa, eli joka tapauksessa joutuisin kuvaamaan uuden videon toimintaan lähteäkseni. Ehkä tunnen myös olevani YouTube-laulajaksi ryhtymiseen liian vanha, sillä laulajien ikä näyttää asettuvan parinkymmenen vuoden molemmin puolin, ja itse lähestyn jo seuraavaa vuosikymmentä. Informanteillani suurimmiksi motiivitekijöiksi nousivat *Halu harrastaa musiikkia* sekä *Huomionhakuisuus*, ja itse saan harrastaa musiikkia ja myös esiintyä muissakin yhteyksissä, ja toisaalta en kaipaa suuren yleisön huomiota tai sen mukanaan tuomia vaikeuksia.

Olen kuitenkin iloinen siitä, että minua rohkeampia YouTube-laulajia tulee koko ajan lisää, ja aika ajoin lahjakkaimpia nostetaan koko kansan ja maailman tietoisuuteen. Tämän väylän kautta käytännössä kaikilla muusikonaluilla on mahdollisuus kokeilla, kuinka pitkälle heidän musiikillisen lahjakkuutensa siivet kantavat.

9 POHDINTA

Tämän aineiston keräämisen jälkeen YouTube-laulajista ja muista esiintyjistä on tullut yhä enemmän maailmanlaajuisia kuuluisuuksia ja ilmiöitä. Sama ilmiö jatkuu yhä, ja palvelussa nähtävät laulajat ovat hyvin samankaltaisia kuin tähän tutkimukseen kuuluvat neljä nuorta naista.

Haastatteluja analysoidessani harmittelin joitakin seikkoja, joita olisin voinut tehdä aineistonkeruuvaiheessa paremmin. Pariinkin otteeseen litteroinnista löytyy minun sanomanani, että unohdin jotain mitä minulla oli mielessä, mutta en kysynyt. Tämä olisi ollut vältettävissä yksinkertaisesti pitämällä kynä kädessä haastattelun aikana. Olen ollut myös liian karkäs täyttämään hiljaisuudet. Haastattelujen teon jälkeen olen työskennellyt toimittajana, ja tässä ammatissa opin sen, että hiljaisen hetken jälkeen haastateltava itse usein rikkoo hiljaisuuden kommentoimalla vielä jotain edelliseen aiheeseen liittyen. Tämä olisi ollut ehkä helpompi toteuttaa kasvokkain, mutta kuten edellä mainitsin, uskon että puhelinhaastattelussa oli omat etunsa.

Lisäksi muutamaan kertaan kävi niin, että haastateltava ei ole ymmärtänyt kysymystäni, ja olen antanut asian olla. "Väärä" vastaus on usein tuonut informaatiota johonkin toiseen seikkaan, mutta "oikea" vastaus on tämän johdosta jäänyt kokonaan saamatta. Tämän olisi voinut välttää yrittämällä kysyä sama kysymys uudestaan mutta eri sanoin tai eri näkökulmasta lähestymällä. Olisin voinut olla myös kärkkäämpi tarkentavien kysymysten kohdalla. Yksi informanteista muun muassa sanoi, että lopetti laulutunnit, mutta haastattelun avoimuuden perustelevana annoin puheen pulputa keskeytyksettä. Tässä vaiheessa olisi voinut olla järkevämpää keskeyttää ja pyytää tarkentamaan, miksi laulutunnit jäivät.

Lisäksi olisin halunnut kuulla lisää haastateltavien mielipiteitä ilkeämielisistä kommenteista, joita muut laulajat ovat saaneet osakseen, vaikka niitä ei olisi heidän kohdalleen tullut. Mieleeni ei tullut kysyä tätä, ennen kuin vasta haastattelujen teon jälkeen törmäsin YouTube-lauluvideosiin, jonka yhteyteen kirjoitetut kommentit olivat poikkeuksellisen ilkeitä. Videon katselijat olivat lähinnä kiinnittäneet huomiota esiintyjän suuriin hampaisiin, ja muun muassa pohtivat, mikä hevosrotu lienee kyseessä.

Jatkotutkimuksen aiheita voisivat olla YouTubesta julkisuuteen ponnahtaneiden menestyvien laulajien ura. Mikä on auttanut nimenomaan heitä saavuttamaan niin suuren suosion, että he voivat jopa ansaita elantonsa kyvyillään? Onko kyse puhtaasti tuurista, vai ovatko menestyvät laulajat todella poikkeuksellisen lahjakkaita? Entä ovatko he itse edesauttaneet jotenkin menestystään lisäämällä näkyvyyttä esimerkiksi olemalla itse hyvin aktiivinen kommentoijana ja muuten sosiaalisessa mediassa?

Toisaalta voisi olla mielenkiintoista tietää, miten aikuistuneet esiintyjät näkevät vanhat videonsa, jotka he ovat ladanneet palveluun esimerkiksi teinivuosinaan, mutta harrastus on sittemmin jäänyt taka-alalle. Ovatko videot kuitenkin edelleen saaneet jäädä palveluun, vai onko jokin ajanut heidät ottamaan osan videoista pois tai jopa sulkemaan tilinsä? Videoiden poistamisen taustalla saattaisivat olla ilkeämieliset kommentit, jotka täyttävät nettikiusaamisen tunnusmerkit. Nettikiusaaminen taas on vuosi vuodelta ajankohtaisempi ja tärkeämpi tutkimuksen kohde erityisesti nuorten internetin käyttäjien kohdalla.

YouTube-laulajien motiivitekijöiden tutkiminen kytkeytyy muuhun tutkimukseen, jota tehdään YouTubeen, internetin sosiaaliseen toimintaan ja musiikkiharrastukseen liittyen. Lisäksi uskon, että tässä tutkimuksessa on käyttökelpoista aineistoa huomionhakuisuutta tai julkisuudenhakuisuutta tutkittaessa, vaikka näiden informanttien kohdalla huomionhakuisuus näyttikin olevan resessiivisenä motiivitekijänä. Toisaalta tutkimuksesta on hyötyä kykyjenetsijöille, sillä näidenkin on hyvä tietää, että kaikki YouTube-laulajat eivät ole valmiita vastaanottamaan julkisuutta ja pop-tähden laulu-uraa.

YouTube-laulajien yhä kasvava joukko kertoo myös siitä, että yhä useammalla on tarve toteuttaa taiteellisia lahjakkuuksiaan ja saada niitä esille muiden nähtäville. Nämä taiteelliset lahjakkuudet eivät välttämättä ollenkaan ole muissa musiikkiympyröissä, kuten musiikkiopistoissa tai kansalaisopistojen instrumenttitunneilla, läsnä. Vaikka musiikkiharrastus on demokratisoitunut yhä useamman saataville, tietyillä ratkaisuilla tätä tasa-arvoisuutta voisi ehkä parantaa entisestään, niin että kaikilla halukkailla – ja ennen kaikkea kaikilla lahjakkaila – olisi mahdollisuus tuoda osaamistaan esille. Mikäpä rikastaisi musiikin kenttää paremmin, kuin piilotettu ja löydetty lahjakkuus.

10 LÄHTEET

- Alasuutari, Pertti (1999). *Laadullinen tutkimus*. Tampere: Vastapaino.
- Bunt, Leslie (1997). "Clinical and therapeutic uses of music". Teoksessa: Hargreaves, David J. ja North, Adrian C. (toim.), *The Social Psychology of Music* (s. 249–267). Oxford: Oxford University Press.
- Cavanagh, Allison (2007). *Sociology in the Age of the Internet*. Maidenhead: McGraw Hill / Open University Press.
- Crozier, W. Ray (1997). "Music and social influence". Teoksessa: Hargreaves, David J. ja North, Adrian C. (toim.), *The Social Psychology of Music* (s. 67–81). Oxford: Oxford University Press.
- Davidson, Jane W.; Howe, Michael J. A. & Sloboda, John A. (1997). "Environmental factors in the development of musical performance skill". Teoksessa: Hargreaves, David J. ja North, Adrian C. (toim.). *The Social Psychology of Music* (s. 188–206). Oxford: Oxford University Press.
- Davies, John Booth (1978). *The Psychology of Music*. Essex: The Anchor Press Ltd.
- van Dijck, José (2013). *The culture of connectivity*. New York: Oxford University Press.
- van Dijck, Jan (1999). *The network society – social aspects of new media*. Lontoo: SAGE Publications Ltd.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1998). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- Frith, Simon (1998). *Performing Rites – Evaluating Popular Music*. Oxford New York; Oxford University Press.
- Gregory, Andrew H. (1997). "The roles of music in society: the ethnomusicological perspective". Teoksessa: Hargreaves, David J. ja North, Adrian C. (toim.). *The Social Psychology of Music* (s. 123–140). Oxford: Oxford University Press.
- Hargreaves, David J. & North, Adrian C. (2008). *The Social and Applied Psychology of Music*. Oxford: Oxford University Press.

- Hautakangas, Mikko (2008). "YouTube – uusi media, uusi julkisuus?" *Lähikuva : Turun elokuvakerho ry:n jäsenlehti* (21).
- Higgins, Edward Tory & Arie W. Kruglanski (2000). *Motivational science: Social and personality perspectives*. Psychology Press.
- Juslin, Patrik N. (2005). "From mimesis to catharsis: expression, perception, and induction of emotion in music". Teoksessa: *Musical communication* (s. 85–115). Oxford, New York: Oxford University Press.
- Kvale, Steinar (1996). *InterViews*. Lund: Studentlitteratur.
- Laine, Timo (2001). "Miten kokemusta voidaan tutkia? Fenomenologinen näkökulma". Teoksessa: Aaltola, Juhani ja Valli, Raine (toim.). *Ikkunoita tutkimusmetodeihin II* (s. 26–43). Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Lange, Patricia (2007). "Publicly private and privately public: Social networking on YouTube". *Journal of Computer-Mediated Communication* (13).
- Lehtomaa, Merja (2006). "Fenomenologinen kokemuksen tutkimus: haastattelu, analyysi ja ymmärtäminen". Teoksessa: Perttula, Juha ja Latomaa, Timo (toim.). *Kokemuksen tutkimus. Merkitys – tulkinta – ymmärtäminen* (s. 163–194). Vantaa: Dialogia.
- Madsen, K. B. (1972). *Miksi? Käyttäytymisen liikkeellepanevat voimat*. Helsinki: Kirjayhtymä.
- McLuhan, Marshall (1964). *The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man*. University of Toronto Press.
- Metsämuuronen, Jari (1995). *Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen: Sitoutuminen, motivaatio ja coping*. Vantaa: Tummavuoren kirjapaino Oy.
- Nurmi, Matalena (2015). *Kyselytutkimus YouTube-laulajien motivaatioista ja vertailua karaoken harrastajiin*. Kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Paolillo, John C. (2008). "Structure and Network in the YouTube Core". *Proceedings of the 41st Hawaii International Conference on System Sciences*.
- Perttula, Juha (2006). "Kokemus ja kokemuksen tutkimus: fenomenologisen erityistieteen tieteenteoria". Teoksessa: Perttula, Juha ja Latomaa, Timo (toim.). *Kokemuksen tutkimus. Merkitys – tulkinta – ymmärtäminen* (s. 115–162). Vantaa: Dialogia.
- Ruohotie, Pekka (1998). *Motivaatio, tahto ja oppiminen*. Helsinki: Edita.

- Salo-Gunst, Leena & Vilkkö-Riihelä, Anneli (1996). *Psykologian opas*. Porvoo: WSOY.
- Silbermann, Alphonse (1963). *The Sociology of Music*. Lontoo: Routledge & Kegan Paul Ltd.
- Sinivuori, Timo (2002). *Teatteriharrastuksen merkitys*. Tampereen yliopistopaino Oy Juvenes Print.
- Suominen, Jaakko (2013). "Mikä somelaisen tappaisi?" Teoksessa: Suominen, Jaakko; Östman, Sari; Saarikoski, Petri & Turunen, Riikka (toim.), *Sosiaalisen median lyhyt historia* (s. 244–286). Gaudeamus Helsinki University Press.
- Supicic, Ivo (1987). *Music in Society: A Guide to the Sociology of Music*. Englanninkielinen käännös teoksesta: *Elementi sociologije muzike*. New York: Pendragon Press.
- Virtanen, Juha (2006). "Fenomenologia laadullisen tutkimuksen lähtökohtana." Teoksessa: Metsämuuronen (toim.), *Laadullisen tutkimuksen käsikirja* (s. 149–213). Jyväskylä: International Methelp Ky.

11 LIITTEET

Haastattelurunko

Musiikillinen tausta ennen YouTube-lauluharrastuksen alkamista

-musiikillinen tausta, musiikin osa arjessa, perheen musikaalisuus, laulu- tai soittotunnit?

-muita harrastuksia?

Joitakin yleisiä faktoja laulamisesta:

-kuinka usein lataat videoita?

-kuinka usein käyt YouTube-sivustolla ja katselet muiden videoita?

Miten lauluharrastuksesi alkoi

-mistä kiinnostus heräsi?

-muiden laulajien seuraaminen ja/tai kommentointi ennen oman videon lataamista?

-aktiivisuus muilla internet-sivustoilla?

-muita tuttuja laulajia?

-toisen henkilön kannustus tai painostus?

Miksi lauluharrastus jatkuu edelleen? Positiivisia ja negatiivisia kokemuksia.

-onnistumisen riemu, kommentit, kannustus? (onnistumiskokemukset, myötäeläminen)

-rahan tekeminen, sosiaalinen paine, muut odottavat videoita? (ulkoiset motiivit)

-kokemukset, uusien asioiden oppiminen? (halu oppia uutta)

Mitä YouTubessa laulaminen antaa

-kokemus, jännitys, energian purkaminen, ajanvietto? (kokemuksen tarve)

-itsensä ilmaiseminen, rentouttaminen, vapautuminen, pois muusta maailmasta? (terapeuttiset vaikutukset)

-joukosta erottuminen, huomion saaminen, kehuksi tuleminen? (hyväksytyksi ja huomioon otetuksi tuleminen tarve, halu toimia ja erottua yksilönä)

Luonne ja persoonallisuus

-mitkä arvot ovat sinulle tärkeitä?

-vahva itsetunto vai tarve miellyttää toisia? (hyväksytyksi ja huomioon otetuksi tuleminen tarve)

-sosiaalinen ja avoin vai ujo ja sulkeutunut? (terapeuttiset vaikutukset)

-jännityksen voittaminen, käyttäytykö eri tavoin internetissä kuin ”normaalisti”? (kokemuksen tarve)

-halu olla esillä, tarve esiintyä? (esiintymistarve)

**Muut laulajat haastateltavan näkökulmasta sekä YouTuben sosiaalinen kenttä /
YouTubessa tapahtuva yhteydenpito muiden käyttäjien kanssa.**

- amatöörejä vai ammattilaisia?
- ennestään tuttuja vai uusia tuttavuuksia?
- sosiaalista tukea vai painetta, vai välinpitämättömyyttä?
- kilpailuhenkeä vai yhteishenkeä, halu viihdyttää muita?

**Tavoitteet musiikin tai esiintymisen alalla. Miten YouTubessa laulaminen auttaa
kohti noita tavoitteita?**

- ammattillista hyötyä laulamisesta, vinkkejä, rakentavaa palautetta?
- miten arvot näkyvät tavoitteissa?
- mitä opit, miten kehityt?
- pyrkimys tulla huomatuksi, jopa kuuluisaksi, yhteydenotot toivottuja?
- suosio YouTubessa, muiden laulajien ja katselijoiden huomio ja kommentit?